

Raport
cu privire la implementarea, pe parcursul anului 2019,
a Planului de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă
din Republica Moldova pe anii 2016-2020

Obiectivul specific	Denumirea acțiunii	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Realizări	Indicatorii de rezultat Sursele financiare utilizate
1	2	3	4	5	
I. EDUCAȚIE					
OBIECTIVUL GENERAL 1. PROMOVAREA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL INCLUZIV ȘI EFICIENT, BAZAT PE PRINCIPIILE ECHITĂȚII, NEDESCRIMINĂRII ȘI RESPECTULUI DIVERSITĂȚII, CARE VA CONTRIBUI LA INTEGRAREA POPULAȚIEI DE ETNIE ROMĂ					
1.1. Creșterea ratei de participare a copiilor romi, în special a fetelor rome, în sistemul educațional preșcolar și preuniversitar	1.1.1. Organizarea campaniilor de informare și conștientizare pentru părinți în vederea înregistrării și înrolării copiilor în programul de învățământ obligatoriu	2016-2020	Biroul Relații Interetnice, autoritățile administrației publice locale	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării: La începutul anului de studii 2019 - 2020 au fost desfășurate peste 450 de campanii de informare și conștientizare pentru părinții romi în vederea înregistrării și înrolării copiilor în programul de învățământ obligatoriu, astfel peste 1 900 de părinți au fost informați. În rezultatul bunei colaborări a autorităților locale, administrațiilor instituțiilor de învățământ și a reprezentanților comunităților de romi 1 778 copii de etnie romă sunt școlarizați în sistemul de învățământ obligatoriu. Cel mai mare număr de copii de etnie romă școlarizați în anul 2019 a fost înregistrat în rl Ocnîța – 164 de copii, rl Călărași – 150 de copii, rl Orhei – 146 de copii, rl Drochia – 134, mun. Chișinău – 130 de copii, Soroca – 97 de copii, rl Hâncești - 91 școlarizați, rl Glodeni – 86 de copii, mun. Bălți, rl Cahul și rl Nisporeni – câte 68 de copii, rl Ștefan-Vodă – 63 de copii, rl Râșcani – 74 de copii, Basarabeasca – 50 de copii, Briceni – 34. Companii de informare, părinți informați (APL): primăria mun. Chișinău- 298 ședințe, 71 de discuții cu 176 de părinți de etnie romă; 130 de copii beneficiari de ședințe de consiliere; 4 campanii de informare, 40 de părinți informați;	Număr de campanii organizat - 789 număr de părinți informați -4600 suma lei 71 de discuții cu 176 de părinți de

				rl Soroca- 11 campanii și 7 ședințe de informare, 60- părinți informați, 4 activități de pedagogizare a părinților de etnie romă;; mun. Bălți- 33 de campanii și 4 ședințe de informare, 236 de părinți., 10 de discuții cu participarea a 45 părinți de etnie romă; 38 de copii au beneficiat de ședințe de consiliere. Numărul de copii școlarizați a ajuns la 68; rl Orhei - 101 de părinți romi au fost informați și conștientizați privind necesitatea înregistrării și înrolării copiilor în programul de învățământ obligatoriu; rl Șoldănești- 15 părinți informați. 16 copii romi școlarizați; rl Călărași -Număr de campanii organizate – 8; număr de părinți informați – 230; număr de copii școlarizați -150. rl Dondușeni- 2-campanii organizate , părinți informați – 147; rl Nisporeni- 2- companii organizate ; părinți informți – 28; număr de copii școlarizați – 68 elevi. În IP Liceul Teoretic “B.Cazacu”, studiază 2 elevi de etnie romă din satul Vulcănești (o elevă în clasa a X-a și un elev în clasa a XI-a). rl Florești-19- părinți informați, copii școlarizați -28;rl Căușeni- 6 campanii de informare pentru 16 familii de romi, 26-elevi romi școlarizați: treapta primară – 11,, treapta gimnazială – 15 elevi.	etnie romă; 130 de copii beneficiari de ședințe de consiliere; 4 campanii de informare; 40 de părinți informați. 33 de campanii organizate, cu informarea a 236 de părinți
1.1.3. Asigurarea accesului copiilor romi în grădinițe și creșe	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice locale	Toți copii de etnie romă au acces în grădinițe și creșe. În anul 2019 în instituțiile de educație timpurie au fost înrolați 372 de copii de etnie romă. Unii copii nu frecventează grădinița din diferite motive: refuzul părinților, neconformitatea actelor necesare pentru înscriere, situația financiară precară. Număr de copii de etnie romă înscriși în grădinițe și creșe în anul 2019 (APL): rl Călărași – 125 de copii, rl Cahul – 28, rl Sângerei – 23, rl Glodeni – 20 de copii, mun. Chișinău, rl Hâncești, rl Cantemir – a cite 16 copii, rl Soroca – 2, mun. Bălți – 11, rl Orhei – 12, rl Șoldănești – 10, rl Dondușeni – 1 copil, rl Nisporeni – 4, rl Rîșcani – 7 copii (22 nu frecventează grădinița din diverse motive), rl Călărași - total copii de vârstă preșcolară – 253; din 91 copii de 0-3 ani instituționalizați - 36; din 162 copii de 3-7 ani instituționalizați – 92.Nu sunt instituționalizați copiii din satul Ursari - 27, deoarece nu au instituții de educație timpurie (IET) în	Număr de copii romi înscriși în grădinițe -372, rl Călărași – 125 de copii, rl Cahul – 28, rl Sângerei – 23, rl Glodeni – 20 de copii, mun. Chișinău, rl Hâncești, rl Cantemir – 16 copii.	

				localitate, merg doar trei copii la IET Buda. Total instituționalizați – 128, <i>rl Căușeni</i> - vîrstă preșcolară -16 copii, din ei 12 sunt instituționalizați. Doi copii nu sunt instituționalizați motivul fiind (refuzul părinților), doi copii sunt în proces de instituționalizare.	
	1.1.4. Asigurarea transportării copiilor romi din localitățile care nu au instituție de învățămînt la instituția din cea mai apropiată localitate	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice locale	Transportarea elevilor se realizează conform <i>Regulamentului cu privire la transportarea elevilor</i> aprobat prin HG nr. 247/2019. Toate APL asigură transportarea gratuită a elevilor din localitățile rurale la și de la instituțiile de învățămînt, pe distanțe ce depășesc 2 km, dacă în localitatea de domiciliu a elevului nu activează o instituție de învățămînt general corespunzătoare nivelului de studii al acestuia (primar, gimnazial, liceal). În total 285 de copii de etnie romă beneficiază de transport gratuit la și de la o instituție de învățămînt. Număr de copii romi transportați la cea mai apropiată instituție de învățămînt (APL): rl Nisporeni – 16 copii din satul Vulcănești sunt transportați în localitatea Ciorești (12 la gimnaziu și 4 la grădiniță), rl Hîncești – 15 copii, Ștefan-Vodă - 9 copii transportați în grădiniță și 10 - școală, rl Drochia - 11 copii; <i>rl Soroca, rl Orhei, rl Dondușeni</i>-nu sunt copii romi care necesită transportare către instituțiile de învățămînt; <i>rl Șoldănești</i> -din 16 copii romi școlarizați este transportat – 1elev care locuiește în satul Recești, dar învață în Gimnaziul ”A.Grosu” Dobrușa (transportat cu transportul școlar), <i>rl Călărași</i> - 150 copii,Localitatea Ursari către Șc.Prim. Buda – 27 elevi;Ursari către G.Horodiște – 29 elevi;Schinoasa către L.T. Țibirica – 49 elevi; Parcani către G.Răciula – 45 copii.Pentru asigurarea transportării copiilor romi au fost alocate 758.000 mii lei; <i>rl Cantemir</i>-3 copii; <i>rl Căușeni</i> - 26 copii de vîrstă școlară locuiesc în 5 localități ale raionului, 6 elevi transportați localitățile Sălcuța și Fîrlădeni, distanța pîna la școală fiind mai mare de 2 km.	Număr de copii romi transportați zilnic la cea mai apropiată instituție de învățămînt – 285 rl Nisporeni – 16 copii din satul Vulcănești sunt transportați în localitatea Ciorești (12 la gimnaziu și 4 la grădiniță), rl Hîncești – 15 copii, Ștefan-Vodă - 9 copii transportați în grădiniță și 10 - școală, rl Drochia - 11 copii. Localitatea Ursari către Șc.Prim. Buda – 27 elevi; Ursari către G.Horodiște – 29 elevi; Schinoasa către L.T. Țibirica – 49 elevi; Parcani către G.Răciula – 45 copii; Alocate 758.000 MDL.

	1.1.5. Asigurarea cu manuale a elevilor romi în condițiile stabilite de lege	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice locale	Toți copiii școlarizați sunt asigurați cu manuale în conformitate cu Hotărârea de Guvern al Republicii Moldova nr.876/2015 „Cu privire la asigurarea elevilor cu manuale”. La necesitate autoritățile publice locale, administrația instituțiilor, comunitatea oferă ajutoare materiale: ghiozdane, rechizite școlare, îmbrăcăminte, încălțăminte. În IP gimnaziul Nicoreni, rl Drochia, în parteneriat cu Biserica Penticostală Golgota 20 de elevi au primit încălțăminte de iarnă și geantă cu rechizite școlare dintre care 9 elevi de etnie romă. Deși toți elevii sunt asigurați cu manuale, nu toți elevii de etnie romă doresc să-și ia manualele (rl Nisporeni). Număr de copii romi beneficiari de manuale și materiale didactice (APL): <i>primăria mun. Chișinău</i>-116 elevi romi, 4 de familii romi au beneficiat de ajutorul material pentru pregătirea copiilor către anul de studii , <i>rl Soroca</i>- 68 elevi romi (100%), <i>mun. Bălți</i>— 67, un elev liceist – cu plată și suma alocată pentru asigurarea cu manuale – 1 (76.10).La începutul anului 2019 toți elevii romi au primit de la primăria mun. Bălți asistența materială pentru achiziționarea de îmbrăcăminte, încălțăminte și rechizite pentru școală, <i>rl Orhei</i>- toți copii romi școlarizați beneficiază de manuale și materiale didactice, <i>rl Șoldănești</i>-toți 16 elevi romi,rl Călărași-150 copii romi, rl Dondușeni -31 copii romi, rl Nisporeni- 67 elevi romi, rl Florești– 28 elevi romi, rl Cantemir – 29 elevi romi, Căușeni – 26 elevi romi .	Toți copiii școlarizați sunt asigurați cu manuale în conformitate cu Hotărârea de Guvern al Republicii Moldova nr.876/2015 „Cu privire la asigurarea elevilor cu manuale”.
	1.1.6. Organizarea programelor de meditație pentru copiii romi	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice locale	Peste 265 de copii frecventează orele de meditație sau li se oferă sprijin în pregătirea temelor de acasă în cadrul instituțiilor de învățământ, centrele comunitare, Centre de resurse pentru educație incluzivă, de asistență logopedică și psihologică, Centre de resurse pentru tineret, bibliotecile teritoriale etc. Spre regret, nu toți copii beneficiază de ore de meditație și nu reușesc să îndeplinească tema pentru acasă, alt impediment fiind nivelul scăzut de alfabetizare a părinților. Acest factor cauzează în mare parte „abandonul școlar”, pe lângă faptul că părinții deseori împreună cu copiii pleacă peste hotare. Programe de meditație (APL):	Număr de copii romi beneficiari, număr de instituții cu orar de studii prelungit-265 de copii

				rl Nisporeni - toți elevii din școala Gimnaziul Vulcănești, Gimnaziul Ciorești - 11 elevi romi, fiind alimentați la toate treptele de școlaritate.. În semestrul II al anului de studii 2018 – 2019 cu suportul UNICEF 56 de copii de etnie romă au beneficiat de alimentație gratuită, dintre care 35 de copii fiind din ciclul gimnazial, rl. Soroca: 57 de copii frecventează în parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Tineret „Dacia” fiind alimentați gratuit. Totodată, în localitățile dens populate de etnie romă se implementează diverse proiecte educaționale. În cadrul proiectului Mem Plus <i>Împunerea comunităților etnice din Moldova</i>, elevii din clasele gimnaziale și liceale oferă sprijin în efectuarea temelor de acasă elevilor de etnie romă. Proiectul este implementat de Institutul pentru Inițiative Rurale cu suportul Programului Anual de Granturi pentru organizațiile de tineret oferit de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Copii de etnie romă au avut parte de sesiuni suplimentare prin proiectul <i>Parteneriate comunitare durabile pentru protecția drepturilor minorităților etnice din Republica Moldova</i>, implementat de Fundația Terre des hommes Moldova, în parteneriat cu Institutul pentru Inițiative Rurale. Rl Călărași - copiii de vârstă preșcolară frecventează centrul de resurse unde sunt organizate activități de pregătire pentru școală. Peste 835 de copii beneficiază de alimentație gratuită. <i>Toți elevii care sunt în ciclul primar se alimentează gratis. În unele localități autoritățile publice locale alocă resurse pentru a asigura cu alimentația gratuită elevii de etnie romă la toate treptele de învățământ:</i> rl Călărași – 50 copii alimentați, 85 elevi din ciclul primar, rl Glodeni - 44, rl Drochia: - 41, rl Hâncești - 39, rl Basarabeasca - 27 copii sunt beneficiari de alimentație gratuită, rl Râșcani – 34 elevi, rl Șoldănești – 7 copii din treapta primară, 1 elev din clasa V – a din LT „Ștefan cel Mare”. Copii de etnie romă participă, după dorință, la toate secțiile sportive și cercurile organizate în cadrul instituțiilor, frecventează centrele de creație, sunt incluși în diverse activități extracurriculare.	
--	--	--	--	---	--

				<i>Primăria mun. Chișinău:</i> 38 de copii romi au beneficiat de program de meditație. 56 de copii au beneficiat de asigurare gratuită cu alimentație: I-IV – 38 elevi; V-IX – 15 elevi; X-XII- 3 elevi. 21 copii romi încadrați în învățământul extrașcolar și școlile sportive, în activitățile socio-educative și comunitare. 11 copii romi au beneficiat de suportul psiho-pedagogic și psihologic 16 copii romi au beneficiat de activitate instructiv-educativă: „Locuiesc într-un stat multifuncțional” realizată de Direcția Municipală pentru protecția Drepturilor Copilului și Centrul de plasament pentru copii; <i>mun. Bălți</i>- 48 copii romi beneficiari de program de meditație, disciplina opțională <i>Educația interculturală – 1 (51 elevi, din ei 25 de etnie romă)</i>, <i>rl Orhei</i> -nu sînt copii romi beneficiari ai programului de meditație în instituții cu orar de studii prelungit, <i>rl Șoldănești</i>-copii romii participă la toate activitățile desfășurate în instituție la nivel de clasă, în școală, activități raionale, ei sunt integrați în colectivele de elevi. (12 expoziții, 7concursuri, 1 festival), <i>rl Cahul</i>- în cadrul Centrului raional de Creație a Copiilor „Universul”, cu sediul în c. Zărnești, copiii, adolescenții din familiile de etnie romă participă la cercuri culturale/educaționale/sportive/de meșteșugărit, etc. după cum urmează:Cercul Tenis de masă - 8 elevi, adolescenți;Broderie - 3 eleve;Instruire IT – 7 elevi, adolescenți.Participă la activități culturale, concursuri raionale etc.Festivaluri/ expoziții – 5 festivaluri (inclusiv expoziții) locale;Concursul pentru adolescenți «Pânzele Debutului» - 9 participanți; Concurs raional a tinerelor talente «O minune a lumii» - 11 participanți. <i>Rl Dondușeni</i> -nu sunt copii beneficiari de program de meditație, 19 copii beneficiari de alimentație gratuită.<i>Rl Nisporeni</i>-în semestrul II al anului de studii 2018-2019 (perioada ianuarie-aprilie) de program de meditație au beneficiat 56 de elevi (cu suportul UNICEF).Pe parcursul lunilor ianuarie-aprilie de	
--	--	--	--	---	--

				alimentație gratuită au beneficiat 35 elevi din clasele gimnaziale. <i>Rl Florești</i>- 11 copii romi beneficiari de program de meditație, alimentație gratuită - 12 (cheltuielile acoperite - 22.164 lei din bugetul statului), copii beneficiari de alimentație gratuită din grupele de meditație – 11 (cheltuielile acoperite - 20.320 lei din fondul raional), <i>rl Cantemir</i> -2 copii romi beneficiază de programul prelungit. <i>Rl Briceni</i>-Centrul comunitar multifuncțional de servicii integrate în orașul Briceni zilnic este frecventat de copii romi, cărora li se oferă următoarele servicii: organizarea timpului liber, alimentație, orele de meditație (pregătirea lecțiilor). Pe perioada anului 2019 zilnic 16 copii de etnie romă li sau oferit — serviciu de alimentație cu prânzuri calde, costul înținerii pentru un copil este de 668 lei/lunar. <i>Rl Căușeni</i>-nu sunt organizate programe de meditație, 11 copii din treapta primară sunt beneficiari de alimentație gratuită Toți ce- 12 copii instituționalizati în grădinițe beneficiază de alimentație conform normelor și cerințelor stabilite.	
1.2. Îmbunătățirea procesului educațional al copiilor romi (6-18 ani) prin școlarizarea obligatorie și reducerea ratei absenteismului nemotivat și abandonului școlar timpuriu	1.2.1. Prevenirea absenteismului și abandonului școlar al copiilor de etnie romă	Anual, 2016-2020	Ministerul Educației, autoritățile administrației publice locale	Asigurarea școlarizării și prevenirea abandonului copiilor rămâne a fi printre acțiunile prioritare ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Conform competențelor, MECC monitorizează școlarizarea și abandonul școlar al copiilor cu vârsta cuprinsă între 7-16 ani (învățământ obligatoriu) în conformitate cu <i>Instrucțiunile și Planul de acțiuni privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general</i> (aprobat prin Ordinele ME nr. 559 din 12 iunie 2015). În cadrul ședinței de lucru cu șefii OLSDÎ, organizată anual, conform agendei sunt abordate subiectele privind implementarea Planului de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar în învățământul general. Ministerul continuă activitatea comisiilor mixte, formate din colaboratorii direcțiilor de învățământ, instituțiilor de învățământ și a comisariatelor de poliție, privind acțiunile desfășurate în scopul înrolării în învățământul general a copiilor din grupurile de risc și a prevenirii abandonului școlar. Printre cauzele abandonului școlar și a neșcolarizării a copiilor de etnie roma pot fi menționate următoarele: plecați cu părinții la muncă, refuzul părinților și munca cu părinții, lipsa locului	

				permanent de trai, fugari, vagabondaj, starea materială precară, căsătorie precoce, concediu de îngrijire a copilului. Măsurile întreprinse: vizite la domiciliu; consiliere părinților pe teme ce țin de motivarea studiilor, importanța absolvirii învățământului general obligatoriu și frecventarea zilnică a școlii; ajutoare materiale (îmbrăcăminte, încălțăminte, ghiozdane cu rechizite), demers de informare către echipa multidisciplinară a APL; elaborarea programelor de lucru conform Regulamentului de prevenire a absenteismului și abandonului școlar; implicarea copiilor în activități extrașcolare și extracurriculare, secții sportive, colaborare cu mediatorul comunitar, specialistul pentru protecția drepturilor copilului și asistență socială și protecția familiei, Asociația Obștească a Romilor "Corona Romani" și Centru de resurse pentru tineret "Dacia" și alte organizații. La începutul anului școlar unii copii de etnie romă au primit asistența materială pentru achiziționarea de îmbrăcăminte, încălțăminte și rechizite pentru școală (primăria mun. Bălți, Taraclia, Ștefan -Vodă, Hâncești, Soroca, Cimișlia, etc.) În primăria or. Otaci activează 2 mediatori comunitari, care împreună cu administrația LT "M. Eminescu" desfășoară acțiuni în vederea prevenirii abandonului școlar. La începutul anului școlar 2019-2020 s-au înscris în LT "M. Eminescu" - 155 copii romi, dintre care: cl. I-IV - 123 elevi; cl. 5 V–IX - 31 elevi, clasa X – XII - 1 elev. Pe parcursul primului semestru în instituția LT "M. Eminescu", au venit 29 copii romi, dar au plecat 52 copii romi, din cauza migrației părinților. În r-l Ocnița 20 elevi din cauza migrației peste hotare a părinților au abandonat școala. În vederea prevenirii absenteismului și abandonului școlar al copiilor de etnie romă în rl Râșcani au fost întreprinse 60 de acțiuni, 3 copii au abandonat școala. În vederea prevenirii abandonului și a absenteismului școlar în r-l Nisporeni a fost implementat proiectul <i>Promovarea sporită a participării copiilor romi în educație</i>, implementat de Centrul de Resurse pentru Tineret <i>Dacia</i>, finanțat de UNICEF Moldova. Rezultate mai bune au fost percepute în procesul demarării proiectului (atât timp cât se alimentau și beneficiau de suport material - haine, încălțăminte), la încheierea proiectului a scăzut	
--	--	--	--	--	--

				simțitor rata de absentism școlar. Ca rezultat al acestui proiect pentru prima dată 2 elevi de etnie romă au fost admiși în clasa a X-a. În mun. Bălți au fost identificați 17 copii de etnie romă care practică absentismul școlar și un caz de abandon școlar, cu implicarea unui minor de etnie romă. Astfel, luând în considerație că, majoritatea copiilor de etnie romă din mun. Bălți sunt instituționalizați la gimnaziul nr. 4, în scopul îmbunătățirii procesului educațional al copiilor romi prin școlarizarea obligatorie și reducerea ratei absentismului nemotivat și abandonului școlar timpuriu, de către angajații Direcției Învățământ, Tineret și Sport a mun. Bălți și ai Inspectoratului de poliție Bălți au fost desfășurate 26 de acțiuni de prevenire a absentismului și abandonului școlar al copiilor de etnie romă, ca rezultat 5 copii romi au fost integrați în școală. Angajații Direcției Învățământ, Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți au realizat 8 acțiuni cu privire la prevenirea absentismului și abandonului școlar al copiilor de etnie romă. <i>Încadrare în învățământul general obligatoriu și măsuri de prevenire și diminuare a abandonului</i> A fost implementat Instrucțiunea și Planul de acțiuni privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și absentismului în învățământul general (aprobat prin Ordinele ME nr. 559 din 12 iunie 2015). <i>Monitorizarea frecvenței școlii și a reușitei școlare.</i> Au fost colectate date privind abandonul școlar al elevilor cu vârsta cuprinsă între 7-16 ani. Se continue colectarea datelor cu privire la absentismul școlar. Datele colectate indică și cauzele abandonului și absentismului, ceea ce permite analiza profundă a acestora, definirea problemelor și identificarea soluțiilor oportune. <i>3. Monitorizarea școlarizării, abandonului școlar și a reușitei copiilor de 7-16 ani.</i> 5 copii romi au fost integrați în școală. Angajații Direcției Învățământ General Călărași au întreprins 71 de acțiuni de prevenire a absentismului și abandonului școlar. Astfel, cu 11 elevi au avut loc discuții individuale referitor la identificarea cauzelor absentismului școlar; completarea fișei de bunăstare a copiilor cu indicarea pașilor concreți de intervenție în soluționarea problemei de absentism – 16 elevi; fișe de informare a părinților despre situația	
--	--	--	--	--	--

				școlară a elevilor, cu indicarea numărului de absențe – 1 elev, 12 elevi care au avut nevoie de consiliere psihologică; 8 fișe de sesizare expediate către autorități pentru a interveni în rezolvarea problemei absenteismului școlar. Implicarea tuturor elevilor în activități extracurriculare la nivel de instituție. Copiii de etnie romă sunt școlarizați -100%, datorită efortului depus de colectivele pedagogice. Copiii sunt încadrați în clase cu copii de alte etnii, 3 fete de etnie romă studiază în ciclul liceal, LT Țibirica, clasa X; 21 elevi în ciclul primar, 34 elevi din ciclul gimnazial, 3 elevi din ciclul liceal din LT „V. Alecsandri”, Călărași. În rl Orhei 1 copil de etnie romă este neșcolarizat și 13 copii de etnie romă cu absenteism. În raioanele Taraclia, Strășeni, Leova pe parcursul anului de studii nu au fost probleme cu copiii de etnie romă referitor la abandon sau absenteism, copii frecventează școala, lipsesc numai în caz de boală sau motivat. <i>Primăria mun. Chișinău</i>- 130 de copii romi înmatriculați în instituțiile de învățământ general. În 132 instituții de învățământ se realizează evidența întârzierilor și absențelor la ore. Au fost instituți responsabili pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar (câte 1 în instituție), 12 copii romi au abandonat școala. <i>Rl Soroca</i> - 68 copii de etnie romă din cauza migrației se află în grupa de risc de abandon școlar. În 2 instituții au fost angajate cadre didactice de sprijin pentru asigurarea integrării copiilor de etnie romă; și pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar. În total au fost înregistrate 11 cazuri de abandon școlar. În cadrul proiectului realizat în parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Tineret „Dacia” 56 copii de etnie romă au fost alimentați gratuit. Pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar au fost realizate: 13 - vizite la domiciliu; activități de informare a copiilor de etnie romă cu referire la dauna fumatului și a alcoolismului, igiena personală (în cadrul proiectului implementat în parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Tineret „Dacia”); A fost organizată o <i>Săptămâna toleranței</i> (21 - 25 ianuarie 2019). <i>Rl Șoldănești</i>- în 4 instituții unde au studiat 14 copii romi au fost	
--	--	--	--	--	--

				desfășurate 15 acțiuni de prevenire a absenteismului și abandonului școlar. Toți copiii frecventează orele, părinții au grija de copii, starea materială este bună. Continue studiile în colegii și școli polivalente -7 persoane, o persoană fac studii superioare. RI Drochia -122 copii de etnie romă sunt școlarizați: în s. Gribova – 18, în s. Drochia – 22, în s. Ochiul Alb – 49, în s. Chetrosu – 12, în alte localități - 21 .Nr. copiilor de etnie romă neșcolarizați – 0 RI Nisporeni -colaboratorii DÎTS Nisporeni au efectuat 7 vizite de lucru în IP Gimnaziul Vulcănești; RI Cantemir- număr de copii identificați – 4 cu aplicarea măsurilor respective. RI Căușeni - au fost organizate 5 acțiuni cu privire la prevenirea absenteismului și abandonului școlar al copiilor de etnie romă. Toți elevii frecventează școala, probleme de absenteism sau abandon școlar nu sunt înregistrate în instituțiile școlare.	
	1.2.2. Elaborarea unui modul în curriculumul școlar la disciplina Istoria, cultura și tradițiile poporului ucrainean, rus, găgăuz, bulgar, rom și altor etnii din Republica Moldova și în curriculumul școlar la disciplina opțională Educația interculturală	Tr. IV, 2017	Ministerul Educației	Implementarea curriculumului la disciplina „Istoria, cultura și tradițiile romilor în Republica Moldova” și ”Educația Interculturală” În anul de studiu 2019-2020 99 de elevi din Instituția Publică Liceul Teoretic „M. Eminescu” din or. Otaci, mun. Chișinău- 4 elevi romi, <i>rl Nisporeni</i> - 21 de elevi studiază disciplină școlară <i>Istoria, Cultura și tradițiile romilor în Republica Moldova</i>. Disciplina opțională <i>Educația interculturală</i> este predată la 97 elevi din ciclul gimnazial în 5 institutii de învățământ din Soroca. În <i>rl Ungheni</i> -20 de copii, <i>rl Florești</i> -45 de elevi din 3 instituții, <i>rl Briceni</i> - 15 elevi, mun. Bălți- 51 elevi, dintre care 25 - de etnie romă, or. Râșcani o clasă cu 10 elevi romi din gimnaziul nr.86 studiază, <i>rl Soroca</i>- în 5 instituții de învățământ la 97 elevi din ciclul gimnazial se studiază <i>disciplina Educația interculturală</i>. <i>RI Călărași</i>- se studiază <i>Istoria, cultura și tradițiile poporului romi din RM</i> și disciplina opțională <i>Educația interculturală</i> în 3 instituții: G Hirova, LT Mihail Sadoveanu, Gimn „Ion Creangă”.În Gimn Ion Creangă 2 elevi romi sunt înscriși la ora opțională. În școala primară Buda aspecte ale educației interculturale sunt integrate în proiectele tematice (programul Pas cu pas).	Modul elaborat

	1.2.3. Asigurarea studenților romi cu locuri de cazare în căminele instituțiilor de învățământ profesional tehnic și superior, ținând cont de actele normative în vigoare	2016-2020	Instituțiile publice de învățământ	Pe parcursul ultimilor ani, MECC a întreprins măsuri concrete pentru a asigura accesul la studii superioare a copiilor de origine romă. În sesiunile de admitere, prin prevederi speciale în regulamentele de organizare și desfășurare a admiterii, tinerii din familii de romi sunt incluși în categoria de candidați care se bucură de facilități. Astfel, Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, stabilește cota de 15 la sută din numărul total de locuri (la fiecare specialitate / domeniu de formare profesională și formă de învățământ, conform cotei de admitere), prevăzute în planul de înmatriculare cu finanțare bugetară pentru un șir de categorii, inclusiv și pentru tinerii romi. Înscrierea la această cota se efectuează <u>la solicitarea candidaților</u>. Candidații din categoriile enumerate pot participa, concomitent, la concursul general de admitere. Astfel, în sesiunea 2019, au fost: Universitatea de Stat din Comrat – 9 persoane, ASEM -2 persoane, Universitatea Tehnică - 6 persoane, Universitatea Agrară-1 persoană. La solicitarea studenților lor li se oferă cămin cu facilitări financiare stabilite în regulamentele Instituțiilor de Învățământ superior. Trebuie de menționat faptul că mulți dintre absolvenții de etnie romă la completarea cererilor de înmatriculare nu-și identifică apartenența etnică, din aceste considerente numărul exact de studenți de etnie romă nu poate fi stabilit. 29 elevi romi admiși în instituțiile de învățământ profesional tehnic, dintre aceștia 16 cazați în cămin. <i>Ministerul Afacerilor Interne:</i> pe parcursul anului 2019, nu au fost depuse cereri de către tinerii romi cu privire la înmatricularea la studii în cadrul Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” și Centrului de Excelență în Securitatea Frontierei.	Număr de romi înmatriculați la studii superioare 18 tineri romi 29 elevi romi admiși în instituțiile de învățământ profesional tehnic, dintre aceștia 16 cazați în cămin.

	1.2.4. Instruirea educatorilor și profesorilor din localitățile dens populate de romi cu privire la toleranța interetnică, interculturală și eliminarea prejudecăților	2017-2020	Ministerul Educației, Biroul Relații Interetnice	MECC continuă pregătirea cadrelor didactice, astfel la data de 01.07.2019 a desfășurat cursuri de formare a profesorilor privind implementarea curriculumului <i>Istoria, cultura și tradițiile romilor din Republica Moldova</i> în care au participat angajații Direcțiilor de Învățământ și profesorii din regiunile compact populate de persoane de etnie romă. Menționăm că, în anul de studii 2018-2019 în lista disciplinelor obligatorii au fost introduse două discipline obligatorii: <i>Dezvoltare personală</i> și <i>Educație pentru societate</i>, care includ în mod direct sau indirect temele abordate precum aprecierea diversității culturale, diversitatea culturală și pluralismul, toleranța, relaționarea armonioasă, stereotipuri; comunicare asertivă, non-conflictuală și non-violentă care contribuie la dezvoltarea atitudinii pozitive față de sine și a modului de interacțiune eficientă cu ceilalți pe tot parcursul vieții. Luând în considerație statutul obligatoriu al disciplinelor sus-menționate, toți profesorii de clasele primare au beneficiat de instruire privind implementarea acestora în instituțiile de învățământ. În total peste 1230 cadre didactice din instituțiile de învățământ general au fost instruiți cu privire la toleranța interetnică, interculturală și eliminarea prejudecăților, participând la formări la nivel republican și cel regional. Activități de instruire și cadre didactice instruite APL: <i>primăria mun. Chișinău</i>-4 activități de instruire 230 cadre didactice, <i>rl Soroca</i>- 2 instruirii în cadrul proiectului realizat în parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Tineret „Dacia” 30 de cadre didactice, <i>RI Orhei</i>-7 educatori instruiți și 75 cadre didactice instruite din localitățile dens populate de romi cu privire la toleranța interetnică, interculturală și eliminarea prejudecăților, <i>rl Șoldănești</i>-Toate cadrele didactice din instituțiile de învățământ unde studiază copii de etnie romă au fost instruiți la nivel local cu privire la toleranța interetnică interculturală și eliminarea prejudecăților. 1 profesor a participat la o formare la nivel republican, <i>rl Călărași</i>-5 învățători (Primară Buda, G. Răciula, LT Țibirica) au participat la activități de instruire, 75 de educatori din 16 instituții de educație timpurie au fost formați în cadrul	1230 cadre didactice din instituțiile de învățământ general au fost instruiți cu privire la toleranța interetnică, interculturală și eliminarea prejudecăților, participând la formări la nivel republican și cel regional.
--	---	------------------	---	--	--

				proiectului „Incluziune socio -educațională a copiilor cu dizabilități și de etnie romă”, <i>rl Nisporeni</i> -Serviciul de Asistență Psihopedagogică, prin intermediul specialiștilor săi, consultă și oferă recomandări metodice cadrelor didactice din Gimnaziul Vulcănești și Gimnaziul „V.Dumbravă”, Ciorești.	
1.2.5. Încurajarea părinților romi să participe în consiliile de administrație a instituțiilor de învățământ	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice locale	Părinților romi care participă în consiliile de administrație a instituțiilor de învățământ (APL): <i>primăria mun. Chișinău</i> -2 părinți romi în comitetele părintești. <i>rl Soroca</i> - 4 părinți de etnie romă implicați în comitetele părintești,un părinte face parte din componența Consiliului de administrație a instituției de învățământ, <i>mun. Bălți</i> - un părinte, <i>rl Orhei</i> - 13 părinți romi implicați în comitetele părintești, <i>rl Călărași</i> - în 9 instituții de învățământ unde sunt instituționalizați copii de etnie romă reprezentanții părinților sunt membri ai comitetelor părintești, în 2 instituții sunt membri al Consiliului de Administrație (total – 16 părinți),membri ai consiliului de elevi de etnie romă în instituțiile raionului - 8 elevi, <i>rl Dondușeni</i> -3 părinți romi în comitetele părintești, <i>rl Nisporeni</i> - 4 părinți în comitetele părintești .	Număr de părinți implicați în comitetele părintești	
1.2.6. Coordonarea acțiunilor întreprinse de către organizațiile internaționale și organizațiile neguvernamentale în domeniul educației	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	În localități în susținerea populației organizațiile internaționale și organizațiile neguvernamentale au fost implementat proiecte: Cu suportul MECC din cadrul Programului de Granturi 2019 pentru organizațiile de tineret al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării se desfășoară proiectul „IntegrACT Amplify: Împuternicirea tinerilor din mediul rural”. Proiectul se implementează în 15 comunități rurale (15 grupuri de inițiativă cu aproximativ 250 tineri) angajându-i într-un proces continuu de interacțiune și formare, consolidând capacitățile tinerilor, tinerii fiind participanți activi ai schimbărilor comunității, cât și în anumite procese de luare a deciziilor. Localități: Hâncești, Nisporeni, Ungheni, Sculeni, Edineț, Râșcani etc.În 30 comunități ale Republicii Moldova se desfășoară proiectul Împuternicirea comunităților etnice – MEM PLUS, implementat de Institutul pentru Inițiative Rurale (IRI) în parteneriat cu Great Lakes Community Action Partnership, cu suportul financiar al	Număr de acțiuni coordonate și realizate În 30 comunități ale Republicii Moldova se desfășoară proiectul Împuternicirea comunităților etnice – MEM PLUS, implementat de Institutul pentru Inițiative Rurale (IRI) în parteneriat cu Great Lakes	

				Departamentului de Stat al SUA. Scopul acestui proiect este înfrumusețirea socio-economică a comunităților partenere prin consolidarea capacităților diferitelor grupuri etnice și crearea de oportunități pentru dialog și interacțiune civică. Localități: Edineț, Hâncești, Ocnița, Ungheni, Sculeni, Râșcani etc. Organele locale în domeniul învățământului au coordonat și realizat activități psiho-sociale de grup pentru profesori și educatori în cadrul proiectului "Parteneriate comunitare durabile pentru protecția drepturilor minorităților etnice în Republica Moldova" "Decembrie 2017-Ianuarie 2020", finanțat de UE, Fundația Terre des Hommes, în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Institutul de Inițiative Rurale, implementat în 20 de comunități din 15 raioane: Hâncești, Ungheni, Edineț, Ocnița, Orhei etc. În localitatea Nicoreni, raionul Drochia în Centrul de Educație Inclusivă elevii sunt antrenați în diverse proiecte realizate în parteneriat cu Drochia-TV, implementat de IREX Europe, în parteneriat cu AO Centrul Media pentru tineri și susținut de Uniunea Europeană în cadrul Proiectului "Tinerii în acțiune" în cadrul programului <i>Încurajarea tinerilor pentru ca să devină cetățenii activi</i> - elevii au învățat să mediatizeze evenimente și reportaje, au discutat problemele sociale din raioane, au participat la diverse evenimente privind drepturile omului și problemele sociale. Fundația "Pestalozzi" a implementat proiectul <i>Școala deschisă pentru toți copiii</i>. Proiectul contribuie la realizarea dreptului copiilor din 5 comunități rurale, în special copiilor în dificultate, la educație de calitate (treptele preșcolară și primară), într-un mediu incluziv, centrat pe nevoile copilului, în parteneriat cu familia. În cadrul acestui proiect în Ștefan-Vodă a fost acordat ajutor material în valoare de 13 020 lei – îmbrăcăminte, încălțăminte, consumabile pentru activități – 9561 lei, produse alimentare – 9853 lei, au fost desfășurate 4 activități cu părinții, raionul Ungheni a fost amenajată o ludotecă pentru îmbunătățirea procesului educațional al copiilor de etnie romă. De asemenea, în raionul Călărași cu suportul organizației <i>Terre des hommes</i> a fost amenajată o ludotecă, au fost desfășurate instruirii pentru cadre didactice, raionul Cahul se implementează proiectul AM	Community Action Partnership, cu suportul financiar al Departamentului de Stat al SUA.
--	--	--	--	---	---

				DREPTUL SĂ AM DREPTUL, finanțat de Terres des hommes, valoarea căruia este de 4 500 euro, LT "M., Eminescu" din or. Otaci, <i>rl Ocnîța</i> în colaborare cu ONG-urile "Terdi-Zon", de pe lângă Institutul Inițiativelor locale, cu sprijinul financiar al UE se realizează 2 proiecte - "Consolidarea parteneriatului în domeniul drepturilor populației de origine romă" și "Prevenirea violenței domestice", Instituția Publică Gimnaziul Dușmani din <i>rl Glodeni</i> se realizează proiectul „Să facem școala un mediu prietenos copiilor, inclusiv pentru copiii romi”, susținut de Fundația Terres des hommes. În cadrul acestui proiect copiii romi sunt implicați în diverse activități educative, culturale. Copiii beneficiază de o ludotecă, programe de jocuri, sprijin în cadrul activităților de pregătire pentru școală, <i>rl Râșcani</i> se implementează proiectul național "Unity in Diversity" unde 34 de copii și părinți de etnie romă au participat la diferite activități, <i>rl Drochia</i> reprezentanța din Republica Moldova a Fundației "Terre des homme" Lausanne — Elveția continuă activitatea în prevenirea și protecția copiilor aflați în dificultate în cadrul proiectului "O viață fără violență pentru copiii din Moldova", finanțat de Fundația Oak și UNICEF Moldova, căror beneficiari sunt elevii din IPGIM "Victor Coțofană" din satul Chetrosu și IPGIM "Dumitru Roman" din satul Drochia. Prin acest proiect se propune contribuția la reducerea violenței în școală prin transformarea culturii școlare, împuternicirea copiilor în promovarea egalității de gen, toleranței, comunicării non-violente, echiparea profesorilor cu instrumente, cunoștințe și competențe de prevenire a violenței asupra copilului.	
	1.2.7. Organizarea de cursuri specializate de instruire a polițiștilor privind lucrul cu minoritățile etnice, cu populația de etnie romă	Tr. II, 2016-2017	Ministerul Afacerilor Interne	<i>Mun. Bălți</i>- de către Inspectoratul de poliție Bălți a fost organizată și desfășurată o ședință de lucru, de comun cu mediatorul comunitar din cadrul Primăriei mun. Bălți, reprezentantul Avocatului Poporului și reprezentanți ai Primăriei mun. Bălți. În cadrul ședinței au fost abordate problemele pe care le întâmpină persoanele de etnie romă în procesul incluziunii în societate și, respectiv, planficarea încheierii unui acord de colaborare și planficarea acțiunilor ulterioare la acest compartiment.	Număr de cursuri organizate pentru polițiști, număr de polițiști instruiți

	1.2.8. Organizarea cursurilor de consolidare a capacităților polițiștilor în domeniul protecției drepturilor omului, în special ale minorităților naționale	Anual, 2016-2020	Ministerul Afacerilor Interne	Ministerul Afacerilor Interne: în perioada anului 2019, în baza Ordinului MAI nr. 141/2018 „Cu privire la organizarea cursurilor de formare profesională inițială în anul de studii 2018-2019”, au fost organizate 5 cursuri pentru ofițeri, fiind instruiți 121 de polițiști și 7 cursuri pentru subofițeri, fiind instruiți 559 de subofițeri. Suplimentar, în baza Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 214/2018 și Ordinului nr. 374/2019 „Cu privire la organizarea cursurilor de perfecționare/specializare/ recalificare ale angajaților subdiviziunilor MAI în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare”, au fost organizate următoarele cursuri: „<i>Protecția drepturilor minorităților naționale</i>”, în cadrul căruia au fost instruiți 33 de angajați (ofițeri de urmărire penală, de investigații și de sector); Cursul de instruire cu tematica „<i>Protecția juridică a drepturilor omului</i>”, în cadrul căruia au fost instruiți 21 de angajați; Cursul de instruire cu genericul „<i>Infrațiuni motivate de prejudecăți, dispreț sau ură</i>”, la care au participat 40 de angajați ai Poliției; Cursul de instruire cu tematica „<i>Asigurarea egalității de gen și prevenirea discriminării</i>”, în cadrul căruia au fost instruiți 35 de angajați. Suplimentar, angajații Inspectoratului General de Poliție au participat la următoarele evenimente: - Masa rotundă cu genericul „<i>Consolidarea mecanismului național de combatere a infracțiunilor motivate de ură</i>”, organizată cu suportul Institutului pentru Drepturile Omului în colaborare cu Ministerul Justiției, la data de 14.03.2019. La eveniment au participat 6 polițiști. Atelierul de lucru cu genericul „<i>Răspunsul la infracțiunile săvârșite din ură cu caracter anti-semitist și promovarea necesităților de siguranță a comunității evreiești din RM</i>”, organizat la data de 15.05.2019, la care au participat 7 polițiști. - Conferința internațională cu genericul „<i>Anti-Roma Hate Crime as a Challenge for National Police Forces in the Republic of Moldova, the Slovak Republic and Ukraine</i>”, desfășurată în or. Odesa, Ucraina, scopul căreia a fost de a familiariza ofițerii de poliție cu privire la standardele europene de investigare și identificare a crimelor comise din ură, în special în privința	Număr de cursuri organizate, număr de polițiști instruiți-5 cursuri pentru ofițeri, fiind instruiți 121 de polițiști și 7 cursuri pentru subofițeri, fiind instruiți 559 de subofițeri.
--	---	------------------	-------------------------------	--	---

				persoanelor de etnie romă, organizată în perioada 23-25.06.2019. La conferință au participat 14 polițiști. Atelierul de instruire „Dezvoltarea capacităților actorilor statali și non-statali din Republica Moldova în combaterea discriminării”, organizat în perioada 22.07– 23.07.2019, în parteneriat cu Asociația Promo-LEX și cu suportul Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Cehe. La instruire au participat 2 polițiști. Cursul de instruire „Combaterea crimelor motivate de ură”, desfășurat în perioada 01.12.2019-07.12.2019 în Ungaria, Budapesta, la care au participat 7 polițiști. Atelierul de instruire cu genericul „Crimele motivate de ură împotriva romilor – o provocare pentru Poliția națională”, organizat de Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Inspectoratul General al Poliției (IGP) sub egida Consiliului Europei În perioada 18 – 20 noiembrie 2019. Scopul cursului de instruire - consolidarea cunoștințelor teoretice și experiențelor practice a angajaților poliției în domeniul investigării și documentării infracțiunilor motivate de ură, prin preluarea bunelor practici europene și examinarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Atelierul s-a axat pe următoarele subiecte: abordarea criminalității motivată rasial - perspective juridice și comunitare; prezentarea generală a prevederilor legale naționale privind egalitatea, nediscriminarea și investigarea infracțiunilor de ură; infracțiunile motivate rasial în Republica Moldova: provocări legislative și practice; Instrumente ale Consiliului Europei destinate ofițerilor de poliție privind standardele și crimele motivate rasial și nediscriminarea cu accent pe romi și călători ș.a. La atelier au participat 30 de polițiști.	
	1.2.9. Asigurarea accesului tinerilor romi la studii cu finanțare bugetară la programe din domeniul securitate și ordine publică	Anual, 2016-2020	Ministerul Afacerilor Interne	Pe parcursul anului 2019, nu au fost depuse cereri de către tinerii romi cu privire la înmatricularea la studii în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” și Centrului de Excelență în Securitatea Frontierei.	Cel puțin 1 tânăr rom înmatriculat anual
	1.2.10. Promovarea studierii patrimoniului	Anual, 2016-	Academia de Științe a	Pe parcursul anului 2019 în cadrul Centrului de Etnologie din Institutul Patrimoniului Cultural din subordinea Ministerului	Număr de evenimente

	etnocultural al comunității romă din Republica Moldova și diseminarea publică a rezultatelor științifice în spațiul multicultural european	2020	Moldovei, Ministerul Culturii, Biroul Relații Interetnice	Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, colaboratorii științifici ai Grupului „Etnologia romilor” în total au desfășurat 49 de activități, dintre care: editate- 15 publicații științifice: monografii-1, articole în în culegeri științifice/Culegeri de lucrări ale conferințelor internaționale – 4, articole din reviste naționale – 1, Articole în culegeri științifice/Culegeri naționale: 1, Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri naționale – 4 și culegeri internaționale – 4; și 34 comunicări științifice prezentate la manifestări naționale (13) și internaționale (21).	organizate- 49
--	--	------	---	---	----------------

II. MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

OBIECTIVUL GENERAL 2. SPORIREA SEMNIFICATIVĂ A ÎNCADRĂRII PERSOANELOR DE ETNIE ROMĂ ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI CREȘTEREA BUNĂSTĂRII ECONOMICE A ACESTORA

2.1. Creșterea ratei de încadrare în câmpul muncii a persoanelor de etnie romă	2.1.1. Informarea publicului larg privind rezultatele cartografierii localităților dens populate de romi din Republica Moldova	Tr. III, 2016	Biroul Relații Interetnice	Rl Cantemir- au fost organizate 2 seminare informative.	Număr de acțiuni de informare în teritoriu
	2.1.2. Informarea cetățenilor, inclusiv de etnie romă, în cadrul deplasărilor în teritoriu a echipelor mobile ale birourilor comune de informații și servicii despre măsurile și serviciile de ocupare prestate de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: pe parcursul anului 2019, 6 din cele 9 subdiviziuni teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM), în care activează Birourile Comune de Informații și Servicii (BCIS) au efectuat 60 de deplasări în teritoriu în comun cu echipele mobile în 64 de localități ale Republicii Moldova, inclusiv localități populate preponderent de persoane de etnie romă. În cadrul BCIS, inclusiv în cadrul deplasărilor în teritoriu ale echipelor mobile, au beneficiat de servicii de informare în domenii ce țin de competența STOFM 929 de cetățeni, din care 511 de femei (55,0% din totalul persoanelor informate). APL: mun. Bălți- Serviciile Direcției Ocupare a Forței de Muncă prevăd organizarea seminarelor informative, în cadrul cărora persoanele sunt informate despre piața muncii, posibilitățile de angajare în câmpul muncii, metodele eficiente de identificare a locurilor libere de muncă. În 2019 au fost organizate 27 de seminare cu participarea a 240	60 de deplasări în teritoriu 929 de cetățeni , din care 511 de femei (55,0% din totalul persoanelor informate).

				șomeri. La măsurile organizate au participat 14 persoane de etnie romă, cu statut de șomer, <i>rl Șoldănești</i> -57 de persoane de etnie romă au fost informați, <i>rl Cantemir-2</i> seminare informative organizate, <i>rl Sîngerei</i> - 30 de persoane, inclusiv romi au fost informați	
2.1.3. Înregistrarea la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă de etnie romă și acordarea serviciilor de mediere în scopul încadrării sau reîncadrării în muncă	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Pe parcursul anului 2019, STOFM au înregistrat cu statut de șomer 1427 de persoane de etnie romă, dintre care 825 de femei (57,8%). În urma acordării serviciilor de intermediere au fost plasate în câmpul muncii 198 de persoane de etnie romă (13,8% din totalul persoanelor de etnie romă înregistrate), dintre care 98 de femei (49,4%). Înregistrate persoane de etnie romă APL: <i>rl Soroca</i>- în total 73 de (48 femei și 25 bărbați) cărora li s-a oferit următoarele servicii: Servicii de informare – 73 de persoane, servicii de intermediere – 30 persoane, angajare – 8 persoane, dintre care 4 femei. <i>Mun. Bălți</i>- 23 persoane de etnie romă, din care 16 femei. A fost angajată în câmpul muncii 1 persoană. Persoanele înregistrate au beneficiat de poliță de asigurare medicală gratuită. Au fost acordate 32 servicii de intermedierea muncii la 18 persoane de etnie romă. Sunt constatate dificultăți în procesul de conlucrare cu agenții economici la acest compartiment. În cele mai dese cazuri, agenții economici refuză angajarea în câmpul muncii a persoanelor de etnie romă, respectiv și persoanele în cauză nu prea doresc să se angajeze în câmpul muncii. <i>Rl Șoldănești</i>- 9 persoane de etnie romă (femei —7, bărbați -2), încadrați în câmpul muncii — 6 persoane. <i>Rl Drochia</i> - șomeri înregistrați – 118, inclusive femei 55; șomeri angajați – 10, inclusiv femei 4, persoane înmatriculate la cursuri de formare profesională - 2 femei romi; Au participat în diverse măsuri active (seminare, activități de recrutare, târguri ale locurilor de muncă) – 16, inclusiv femei 11. <i>Rl Călărași</i>- cu statut de șomer – 136, 33 de persoane au fost plasați în câmpul muncii. Măsuri active de informare, consiliere profesională, ghidare în carieră întreprinse pe parcursul perioadei de raportare:seminare de informare – 3,tirgul locurilor de munca -1,servicii de ghidare în	Număr de persoane de etnie romă înregistrate-1427 număr de persoane de etnie romă angajate în câmpul muncii-198(13,8% din totalul persoanelor de etnie romă înregistrate), dintre care 98 de femei (49,4%).	

				carieră -2, <i>Rl Dondușeni</i>- înregistrate 27 persoane de etnie romă, angajat în câmpul muncii – 1, <i>rl Fălești</i>- înregistrați 7 șomeri de etnie romă, <i>Rl Rîșcani</i>-45 de persoane sunt în căutarea unui loc de muncă și datorită activității mediatorului comunitar 36 din ele se află la evidență ATOFM. 5 persoane de etnie romă sunt angajați oficial în câmpul muncii, 1 persoană a beneficiat de program de instruire în domeniul cusătoriei în scopul formării profesionale. <i>Rl Cantemir</i>- 44 de șomeri înregistrate, 14 angajate. <i>Rl Sîngerei</i>- înregistrate 30 persoane de etnie romă, 4 romi au fost angajați în câmpul muncii. <i>Rl Briceni</i>- s-au înregistrat cu statut de șomer 64 persoane de etnie romă. La seminarul de instruire cu tematica „Metode de a căuta un loc de muncă” la data de 15 august 2019 au participat 58 persoane.	
	2.1.4. Evaluarea capacităților profesionale ale romilor care se adresează la agenție în scopul formării profesionale a acestora, conform cererii pieței muncii	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: În anul 2019, persoanele de etnie romă înregistrate la STOFM cu statut de șomer (1427) au absolvit: studii primare sau fără școală – 1098 de persoane (76,9%), gimnaziale – 260 de persoane (18,2%), liceale/medii generale – 32 de persoane (2,2%), secundar profesionale – 31 de persoane (2,1%), colegiale și superioare de licență – 6 persoane (0,4%). Din totalul șomerilor de etnie romă înregistrați, 1217 de persoane sunt pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă (85,2%), 126 de persoane au pierdut recent locul de muncă (8,8%) și 84 persoane au revenit pe piața muncii după o întrerupere lungă (5,8%). Nivelul scăzut de instruire este una din principalele probleme la angajare în câmpul muncii a romilor care se înregistrează la STOFM. Încadrarea romilor pe piața muncii depinde în mare măsură de nivelul de studii pe care îl au, dar și de experiența de lucru acumulată de-a lungul carierei profesionale. APL: <i>Mun. Bălți</i>- au beneficiat de servicii de formare profesională și susținere psihologică 1774 persoane, din ei cu statut de șomer 986 persoane. Din numărul total de beneficiari de aceste servicii, 23 persoane sunt romi. <i>Se observă o pasivitate din partea persoanelor de etnie romă la participarea la aceste servicii, motivând prin ceea că o parte din ei nu cunosc a citi și scrie (necărturari),</i> <i>rl Sîngerei</i>-2 etnici romi au	Număr de etnici romi au absolvit: studii primare sau fără școală – 1098 de persoane (76,9%), gimnaziale – 260 de persoane (18,2%), liceale/medii generale – 32 de persoane (2,2%), secundar profesionale – 31 de persoane (2,1%), colegiale și superioare de licență – 6 persoane (0,4%). Din totalul șomerilor de etnie romă înregistrați, 1217 de persoane sunt pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă (85,2%), 126 de persoane au pierdut recent locul de muncă (8,8%) și 84 persoane au revenit pe piața muncii după o întrerupere lungă

				fost supuse evaluării capacităților profesionale.	(5,8%).
2.1.5. Acordarea serviciilor de orientare și formare profesională persoanelor de etnie romă, în special femeilor, înregistrate la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Luând în considerație nivelul de studii minim pe care îl dețin persoanele de etnie romă înregistrate la STOFM cu statut de șomer, este complicată înmatricularea acestora la cursuri de formare profesională. Pe parcursul anului 2019 au absolvit cursurile de formare profesională 7 șomeri de etnie romă (0,4% din totalul șomerilor romi înregistrați), din care 5 femei. Profesiile/meseriile câpătate după absolvirea cursurilor au fost: bucătar, manichiuristă, frizer, cofetar, chelner (ospătar) cusătoreasă (industria confecțiilor). <i>APL: Mun. Bălți</i>- o persoană de etnie romă nu a acceptat cursurile de formare profesională propuse de specialiștii Direcției În perioada de raportare nici o persoană de etnie romă nu a acceptat cursurile de formare profesională propuse de specialiștii Direcției. <i>Rl Cantemir</i> -4 romi au beneficiat de evaluarea capacităților profesionale și de serviciile de orientare și formare profesională <i>Rl Sîngerei</i>- 2 persoane de etnie romă au absolvit cursuri, unul fiind angajat după absolvirea acestora.	Număr de persoane de etnie romă au absolvit cursurile de formare profesională 7 șomeri de etnie romă (0,4% din totalul șomerilor romi înregistrați), din care 5 femei.	
2.1.6. Facilitarea angajării absolvenților de etnie romă cu studii superioare (complete sau incomplete) în organele administrației publice centrale și locale	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale	Ministerul Afacerilor Interne În conformitate cu art. 13 din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în funcțiile publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne poate fi angajată orice persoană, indiferent de rasă, naționalitate, etnie, sex, religie sau origine socială, care întrunește cumulativ cerințele stabilite de articolul respectiv. Angajarea în cadrul autorităților administrative din subordinea MAI se realizează prin concurs, procedura fiind stabilită de Regulamentul cu privire la ocuparea funcțiilor publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 460/2017. În scopul asigurării concurenței și transparenței în procesul de recrutare, funcțiile vacante ce urmează a fi ocupate prin concurs	Număr de persoane de etnie romă angajate în administrația publică centrală, autoritățile administrației publice locale	

				sunt publicate pe pagina web a Ministerului, precum și a autorităților administrative din subordinea acestuia și pe panoul informațional la sediul subdiviziunii a cărei funcții au devenit vacante și a celei în cadrul căreia se organizează concursul. Din analiza efectuată, pe parcursul anului 2019, în subdiviziunile structurale ale MAI nu au fost angajate persoane de etnie romă. <i>Primăria mun. Chișinău</i>-Menținând principiul asigurării accesului nediscriminatoriu a populației de etnie romă la angajarea în câmpul muncii, cu toate acestea pe parcursul anului 2019 în funcții din cadrul Direcției generale locativ-comunală și amenajare, Întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ, Întreprinderii municipale pentru servicii locative nu au fost angajate persoane de etnie romă.	
	2.1.7. Antrenarea șomerilor de etnie romă în lucrări publice remunerate	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Măsura privind antrenarea șomerilor la lucrări publice remunerate nu s-a mai pus în funcțiune odată cu abrogarea Legii nr. 102 din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și intrării în vigoare la 10.02.2019 a Legii nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Număr de șomeri romi antrenati în lucrări publice remunerate APL: <i>rl Dondușeni</i> 27 pers., <i>rl Cantemir</i>-15 șomeri de etnie romă	Număr de șomeri romi antrenati în lucrări publice remunerate
2.2.Sporirea numărului persoanelor de etnie romă beneficiari de protecție socială, conform necesităților și prevederilor legale, prin promovarea	2.2.1. Acordarea protecției sociale în caz de șomaj, în conformitate cu legislația în vigoare, în domeniul ocupării forței de muncă	Anual, 2016-2020	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: În anul 2019, 9 romi au beneficiat de ajutor de șomaj, dintre care 5 persoane au constituit femei. De alocație de integrare sau reintegrare profesională au beneficiat 12 romi, dintre care 10 femei (din anul precedent). <i>Primăria mun. Chișinău:</i> avînd ca scop asigurarea accesului persoanelor de etnie romă la formele de protecție socială Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, Direcția generală asistență socială și sănătate și-au îndreptat eforturile spre următoarele acțiuni: - Elaborarea materialelor informative (pliante, bucle) privind	Număr de beneficiari-12 romi, dintre care 10 femei

activități de întreprinzător și asigurarea ocupării în sectorul public privat				formele de protecție socială acordate prin intermediul direcțiilor teritoriale de asistență socială - 320 pliante informative; - Informarea populației de etnie romă despre programele de asistență socială - 310 materiale informative distribuite; - Asigurarea accesului părinților și copiilor de etnie romă la serviciile posibile și susținerea în situațiile de criză - 7 familii de beneficiari; Elaborarea materialelor informative (pliante, bucle) privind formele de protecție socială acordate prin intermediul DMPDC, DPDC din sectoare - 28 de pliante și bucle informative elaborate și 235 repartizate. Măsurile întru îmbunătățirea nivelului de trai în rândurile romilor au inclus: - Identificarea și monitorizarea familiilor de romi aflate în situație de dificultate - 19 familii luate în evidență și monitorizare în cadrul direcțiilor teritoriale de asistență socială; - Identificarea copiilor romi aflați în situație de risc – 595 razii efectuați; - Acordarea ajutorului financiar și material (îmbrăcăminte, încălțăminte) copiilor romi din familii defavorizate - 5 familii și 9 copii au beneficiat de ajutor financiar, 4 familii de romi au beneficiat de ajutor material; Acordarea serviciilor sociale familiilor de romi aflate în situație de dificultate - 13 familii au beneficiat de servicii sociale, din ele: 1 familie – serviciul social suport monetar; 2 familie – serviciul social „Asistență Personală”; 1 familie – Serviciul social `Echipa Mobilă”; 1 familie – serviciul social de îngrijire la domiciliu; 8 familii - servicii de alimentare cu prânzuri; 3 persoane - servicii de asigurare cu bilete de reabilitare/recuperare; 6 persoane - servicii de asistență umanitară. O atenție a fost acordată identificării necesităților de instruire și desfășurării activităților de instruire a personalului Direcției generale asistență socială și sănătate privind susținerea populației de etnie romă. În această ordine de idei 198 salariați au fost instruiți și 4 activități de instruire realizate. RI Soroca: în scopul ameliorării situației minorității naționale de etnie romă, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca	
--	--	--	--	---	--

				a reușit să realizeze obiectivul specific „Sporirea numărului persoanelor de etnie romă beneficiari de protecție socială prevăzut în planul de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din raionul Soroca pentru anii 2016-2020. În acest context toate acțiunile au fost axate pe acordarea asistenței sociale familiilor de romi, conform necesităților identificate și prevederilor legale: 1. Acordarea prestațiilor sociale: - stabilite compensații pentru serviciile de transport la 86 persoane rome cu grad de dizabilitate, inclusiv 11 copii cu dizabilități. - stabilit ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului la 192 familii rome . 2. Acordarea serviciilor sociale: - Serviciul de alimentare în cantinele de ajutor social a acordat prânzuri calde (pentru o perioadă de o lună) la 64 persoane de etnie romă din orașul Soroca, inclusiv 16 copii din 2 familii numeroase. - Serviciul protetico-ortopedic a asigurat cu mijloace tehnice ajutoare 2 persoane cu grad de dizabilitate. - Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii a acordat suport financiar la 6 familii cu 18 copii în sumă de 41 000 lei. - Serviciul social suport monetar a acordat ajutor material la 1 familie romă în cuantum de 5000 lei pentru reparația sobei. - Serviciul de reabilitare balneo-sanatorială a acordat 1 bilet de reabilitare/recuperare pentru 1 persoană cu grad de dizabilitate de etnie romă. - Centru de plasament pentru persoane în etate și cu dizabilități „ Acasă” - plasate 2 persoane. - Serviciul asistență parentală profesionistă oferit pentru 1 copil. RI Fălești- sa-u organizat 2 campanii de informare a populației de etnie romă despre beneficiile existente, tipurile de servicii sociale și drepturile acestora în domeniul asistenței sociale. RI Sîngerei- 21 familii rome beneficiază de ajutor social 22 familii rome sunt beneficiari de ajutor social pentru perioada rece a anului, 2 persoane de etnie romă primesc ajutor material în cadrul altor servicii sociale	
2.2.2.	Organizarea	Anual,	Agenția	Ministerul Afacerilor Interne:	Număr de campanii

	campaniilor de informare și conștientizare pentru comunitatea romă cu privire la oportunitățile de angajare în serviciile de asigurare a ordinii publice	2016-2020	Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Afacerilor Interne	Subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției organizează și desfășoară pe o bază permanentă activitățile de informare a comunităților romă privind specificul activității polițienești, necesitatea încadrării copiilor în sistemul de educație, protecția personală și a bunurilor materiale, oportunitățile de recrutare și angajare în Poliție, scopul, rolul și condițiile de aderare în rândurile voluntarilor la programele și proiectele implementate de Poliție, precum și alte subiecte în dependență de specificul teritorial. Respectiv, în anul 2019 au fost desfășurate 582 de activități de informare a cetățenilor de etnie romă, dintre care 48 de activități de informare privind oportunitățile de angajare în subdiviziunile structurale ale MAI, în total fiind informați circa 6104 de cetățeni. Pe parcursul anului 2019, Academia „Ștefan cel Mare” a organizat mai multe activități cultural-educative (Festivaluri tradițiilor militare și Turnee ale voinicilor), în orașul Soroca, inclusiv pentru copiii de etnie romă. În cadrul evenimentelor de referință, instituția a promovat imaginea MAI și a informat societatea referitor la specificul activității în poliție, condițiile de înmatriculare și instruire în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare”. În aceeași perioadă, instituția a organizat activități analogice și în raioanele de sud ale republicii, inclusiv pentru persoanele de etnie bulgară și găgăuză. Totodată, Inspectoratul General de Carabinieri al MAI a plasat anunțuri privind recrutarea în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, inclusiv în or. Soroca și pe paginile oficiale ale IGC pe rețelele de socializare. Concomitent, de către Inspectoratul General al Poliției au fost desfășurate 3 campanii de informare cu privire la prezentarea oportunităților desfășurării serviciului în cadrul Poliției Naționale: 1.Campanie de informare realizată pe data de 11.05.2019, în incinta Grădinii publice „Ștefan cel Mare” în cadrul evenimentului „Orașelul european 2019”; 2.Târgul locurilor de muncă, organizat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 30 mai, unde angajații Poliției au informat despre procedura și condițiile de angajare; 3.Campanie de informare în incita ASEM, cu ocazia desfășurării „Tîrgului de practică” din 27.11.2019.	de informare organizate-582 de activități de informare a cetățenilor de etnie romă, dintre care 48 de activități de informare privind oportunitățile de angajare în subdiviziunile structurale ale MAI, în total fiind informați circa 6104 de cetățeni.
--	--	-----------	--	---	--

				De către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră au fost organizate 6 campanii de informare cu privire la oportunitățile de angajare în cadrul Poliției de Frontieră. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv de etnie romă, sunt informate despre locurile de muncă libere înregistrate în baza de date a ANOFM, prin intermediul mai multor canale: site-ul www.anofm.md, portalul www.angajat.md, platforma târgului on-line www.e-angajare.md, Centrul de informare despre piața muncii, Centrul de Apel - Piața Muncii la tel. 0 8000 1000 (apel gratuit). Pe parcursul anului 2019 au fost organizate 4 campanii de informare. În cadrul campaniilor de informare, populația (inclusiv cea de etnie romă) a fost informată inclusiv despre oportunitățile de angajare în Republica Moldova și serviciile prestate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. De asemenea, ANOFM este prezentă și în media socială promovând informația utilă persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă prin intermediul paginii de Facebook. Mun. Bălți: Pe parcursul anului 2019 Direcția Ocupare a Forței de Muncă Bălți a desfășurat 5 Campanii de informare și sensibilizare: 18.02 – 27.02.19 – Campanie de informare a populației privind serviciile ANOFM; 27.02 – 01.03.19 - Campanie în cadrul Expoziției ”Agroteh”; 10 – 25.10.2019 Campanie Națională în cadrul Săptămânii de luptă împotriva Traficului de ființe umane; 22.10. – 29.11.19 Campanie de informare în cadrul organizării vizitelor la agenții economici din teritoriu; 02 – 06.12.2019 Campanie de sensibilizare consacrată Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități. Aceste Campanii de informare au fost organizate și desfășurate pentru toate categoriile de populație, inclusiv pentru persoanele de etnie romă. <i>Rî Dondușeni</i>- 2 campanii de informare organizate <i>Rî Sîngerei</i> -12 de campanii de informare lunar	
--	--	--	--	--	--

	2.2.3. Organizarea formării întreprinzătorilor romi care doresc să inițieze o afacere în localitățile dens populate de romi privind programele de creditare existente	Anual, 2017-2020	Ministerul Economiei	Organizația pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (ODIMM) este o instituție publică, activitatea căreia are drept scop susținerea dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova, fără a ține cont de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, etc. Pe parcursul anului 2019, ODIMM a încurajat lansarea afacerilor, prin continuarea implementării cu succes a programelor de suport a IMM-urilor, puse la dispoziția, inclusive a populației de etnie romă: Programul „PARE 1+1” – 210 proiecte investiționale au fost finanțate - 567 locuri de muncă au fost create și menținute. Suma granturilor aprobate spre finanțare - 51,87 mln. lei. Volumul investițiilor în economie preconizat - 127,8 mln. lei. 204 persoane au fost instruiți și 387 beneficiari au fost monitorizați și consultați în teritoriu; Programul „Femei în Afaceri” - 155 femei au fost instruite – 178 proiecte investiționale au fost aprobate spre finanțare – 650 locuri de muncă au fost create și menținute. -Suma granturilor aprobate fiind de 23,37 mln. lei, ceea ce va favoriza investiții în economie de cca 33.05 mln. lei; Programul-pilot „Start pentru tineri” – 1211 tineri au beneficiat de consultații în domeniul antreprenorial – 457 tineri au fost înrolați în procesul de generare de idei (Hackathon) – 500 tineri au fost instruiți în domeniul afacerilor. Finanțarea proiectelor investiționale pentru tineri va fi efectuată în trimestrul I anul 2020 Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii” - 1263 persoane au fost instruite. <i>R/ Dondușeni</i> 15 persoane de etnie romă au fost informate privind programele de creditare existente	Număr de persoane informate privind programele de creditare existente- 15 persoane
	2.2.6. Acordarea asistenței sociale familiilor de romi conform necesităților identificate și	Anual, 2016-2020	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Potrivit datelor prezentate de structurile teritoriale de asistență socială în anul 2019: 1795 de familii de etnie romă au beneficiat de ajutor social; c 1869 de familii de etnie romă au beneficiat de ajutor pentru perioada rece a anului; 713 de persoane de etnie romă au	Număr de beneficiari- 1795 de familii de etnie romă au beneficiat de ajutor social; c 1869 de familii

	prevederilor legale			beneficiat de servicii sociale primare; 252 de persoane de etnie romă au beneficiat de servicii sociale specializate. Mun. Bălți: 40 de familii romi- ajutor pentru perioada rece a anului, la sfârșitul anului 2019 au beneficiat de ajutorul social/ ajutorul pentru perioada rece a anului 34 de familii romi, 4 persoane de etnie romă au depus cerere privind stabilirea primară a compensației pentru servicii de transport; 17 persoane au beneficiat de servicii de protezare ortopedice, 2 persoane au beneficiat de bilete de reabilitare/recuperare la Centrul de reabilitare a persoanelor vîrstnice și persoanelor cu dizabilități ”Speranța” Sergheevca, Ucraina; 19 familii cu copii de etnie romă au beneficiat de sprijin familial bănesc în mărime 127000 lei; ajutorul material din Fondul de rezervă a Primăriei mun. Bălți – 2 familii de romi; în baza evaluării situației familiei și reieșind din interesul superior al copilului în cazul la 5 copii a fost instituită formă de protecție sub formă de tutelă. În conformitate cu prevederile HG 357 din 18.04.2018 cu privire la determinarea dizabilității au fost întocmite formulare nr. 6 pentru 8 persoane de etnie romă; 9 familii de etnie romă au beneficiat de ajutor umanitar de la Asociația Obștească Internațională de Binefacere ”TIMPUL SPERANȚEI”; 35 copii au beneficiat de cadouri de Crăciun. <i>Rî Orhei-</i> număr de persoane de etnie romă informate cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane; prevenirea și combaterea violenței în familie; egalitatea de șanse între femei și bărbați – 35; Număr de persoane de etnie romă informate despre serviciile și prestațiile sociale -30; În scopul facilitării accesului persoanelor de etnie romă la servicii primare și specializate au fost efectuate următoarele acțiuni: evaluarea necesităților persoanelor afectate de sărăcie (număr de persoane evaluate - 47); acordarea ajutorului social persoanelor social-vulnerabile în conformitate cu legislația în vigoare (nr. familiilor beneficiari de ajutor social — 16); includerea familiilor cu copii în serviciul de sprijin familial (nr. de familii beneficiari ai serviciului sprijin familial - 22 familii cu 46 copii); includerea copiilor cu dizabilități în serviciile Respiro și Echipa Mobilă (beneficiari ai serviciului Echipa Mobilă - 2; beneficiari ai serviciilor Centrului de plasament din Susleni –	de etnie romă au beneficiat de ajutor pentru perioada rece a anului; 713 de persoane de etnie romă au beneficiat de servicii sociale primare; 252 de persoane de etnie romă au beneficiat de servicii sociale specializate
--	---------------------	--	--	---	---

				1.). <i>Rl Șoldănești</i> -24 persoane de etnie romă beneficiază de ajutor social (18 – lunar, 6 pentru perioada rece a anului). <i>Rl Drochia</i>- 702 de romi au obținut prestații sociale, din care 348 primesc ajutor social, 354 – ajutor pentru perioada rece a anului. De servicii sociale primare și specializate au beneficiat: Sprijin familiar primar - 5 familii de romi;Management de caz – 9 familii de romi,Suport monetar – 10 familii de romi. <i>Rl Călărași</i>- persoanele de etnie romă aflate în dificultate au fost identificate și informate despre serviciile și prestațiile sociale existente în cadrul 154 vizite la domiciliu efectuate de către asistentul social comunitar din localitate (conform fișei de post) în vederea evaluării condițiilor materiale și de trai a persoanelor de etnie romă. Pe parcursul anului 2019 reprezentanților populației de etnie romă au fost acordate următoarele prestații sociale: Protecția copiilor rămași fără îngrijire părintească: instituirea tutelei/curatelei conform legislației în vigoare: suma alocată cu acest scop - 5.600 lei; Acordarea ajutorului social familiilor de romi aflate în dificultate, în total a fost alocată sumă de 750.475 lei; Acordarea ajutorului pentru perioada rece a anului, suma alocată în total a constituit - 127.000 lei; Compensarea cheltuielilor pentru călătorii în transportul comun auto persoanelor cu dizabilități, cheltuielile s-au ridicat la 19.000 lei; Acordarea suportului monetar – 8 000 lei; Acordarea sprijinului familial – 39.200 lei. <i>Rl Dondușeni</i>-50 familii romi au devenit beneficiari ai asistenței sociale. <i>Rl Fălești</i>-13 persoane de etnie romă beneficiază de ajutor social; 14 persoane de etnie romă au primit ajutor pentru perioada rece a anului. <i>Rl Cantemir</i>-153 persoane de etnie romă li s-a acordat ajutor social. <i>Rl Sîngerei</i> – servicii sociale primare – 35 și de servicii sociale specializate – 4 persoane. Persoane cu grad de invaliditate: sever – 1; mediu – 6, care beneficiază de compensație pentru transport. <i>Rl Briceni</i>- în baza Legii nr.133 din 13.06.08 cu privire la ajutorul social, în conformitate cu evaluarea condițiilor de trai la domiciliu	
--	--	--	--	--	--

				și veniturile globale a familiei, au beneficiat de ajutor social și ajutor social pe perioada rece a anului 2018 – 2019 87 familii de etnie romă. Suma surselor financiare lunare a acestor familii pentru anul 2019 este 169 mii 602 lei, iar suma ajutorului social pe perioada rece a anului 2018 – 2019 este dc 178 mii 350 lei pentru perioada de 5 luni. În conformitate cu prevederile legii nr.60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități beneficiază de compensație pentru servicii în transport 6 persoane dintre care 2 copii cu dizabilități, cuantumul compensației 276,0 lei/ anual, copii și persoanele cu dizabilități severă – cuantumul compensației 552 lei/anual.Pe perioada anului 2019 au beneficiat de servicii de alimentație 8 persoane de etnie romă la cantina de ajutor social. În temeiul prevederilor Legii nr.140 din 14 iulie 2013 privind protecția copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți în condițiile prezentei legi, la 3 copii de etnie romă este instituită tutelă cu plată în cuantum de 800 lei lunar.	
	2.2.7. Informarea comunităților rome despre programele de asistență socială externă	Anual, 2016-2020	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei	Primăria mun. Chișinău Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului și Direcția generală asistență socială și sănătate au întreprins următoarele: Acțiuni de informare a părinților cu copii de etnie romă despre serviciile sociale existente, repartizarea pliantelor și broșurilor informaționale – 339 persoane informate, 352 pliante distribuite. Acțiuni de informare a familiilor rome despre activitatea Centrelor comunitare pentru copii și tineri din municipiul Chișinău și posibilitatea frecventării gratuite de către copii a acestor centre – 31 de activități. Discuții profilactice cu părinții copiilor de etnie romă neșcolarizați – 4 copii neșcolarizați. Mun. Bălți- 2 companii organizate: despre necesitatea efectuării controlului medical au fost informate 130 de persoane de etnie romă; despre necesitatea prioritară privind documentarea au fost informate 30 de persoane de etnie romă , 4 persoane -către Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; 1 persoană -către Reprezentantul Oficiului Avocatul Poporului; 1 persoana către Asociația Promo-Lex.	Număr de campanii de informare organizate

				<i>Rl Dondușeni</i> -185 persoane de etnie romă au fost informate despre programele de asistență socială externe. <i>Rl Sîngerei</i> - organizate 26 de campanii de informare (în fiecare primărie). <i>Rl Sîngerei</i> - organizate 26 de campanii de informare (în fiecare primărie).	
--	--	--	--	---	--

III. SĂNĂTATE

OBIECTIVUL GENERAL 3. AMELIORAREA STĂRII SĂNĂTĂȚII POPULAȚIEI DE ETNIE ROMĂ ȘI ASIGURAREA ACCESULUI NEDISCRIMINATORIU LA SERVICIILE MEDICALE

3.1. Îmbunătățirea nivelului de sănătate în rândurile romilor prin informarea acestora, prestarea serviciilor calitative și combaterea discriminării	3.1.1. Informarea populației de etnie romă despre beneficiile încadrării în sistemul asigurări obligatorii de asistență medicală	Anual, 2016-2020	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină	<i>Compania Națională de Asigurări în Medicină</i> În conformitate cu prevederile art. 1. alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585-XIII din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistență medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecție financiară a populației în domeniul ocrotirii sănătății prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri bănești destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiționate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecțiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilități egale și nediscriminatorii în obținerea asistenței medicale oportune și calitative. Anual, CNAM desfășoară campania de comunicare privind drepturile și obligațiile în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (în continuare - AOAM). În primele trei luni ale anului 2019 în cadrul campaniei, care s-a axat pe excluderea poliței pe suport de hârtie, agențiile teritoriale ale CNAM au organizat întruniri informative cu scopul de a informa populația, inclusiv cea de etnie romă, despre beneficiile și modalitățile încadrării în sistemul AOAM. În acest context, au fost organizate peste 320 de întruniri informative pe întreg teritoriul țării cu populația și lucrătorii medicali, dintre care 50 de întruniri au fost desfășurate în localitățile dens populate de romi din raioanele Soroca și Ocnița.	Număr de întruniri organizate- 50 de întruniri au fost desfășurate în localitățile dens populate de romi din raioanele Soroca și Ocnița
--	--	------------------	---	---	---

				În cadrul campaniei au fost produse spoturi sociale despre drepturile și obligațiile în SAOAM au fost difuzate atât la posturile TV și radio, cât și pe ecranele din holul instituțiilor medicale. De asemenea, au fost distribuite materiale informative despre drepturile și obligațiile beneficiarilor în SAOAM, accesul la medicamente compensate, înregistrarea la medicul de familie și schimbarea acestuia, reducerile la achitarea primei de AOAM. Totodată, în anul 2019 CNAM a desfășurat alte două campanii de informare media cu privire la medicamentele oferite gratuit începând cu 1 februarie 2019 și cu privire la examenele profilactice de care pot beneficia gratis cetățenii în cadrul asistenței medicale primare. În cadrul respectivelor campanii au fost produse și difuzate spoturi, elaborate și plasate comunicate informative și postări pe rețele sociale.	
	3.1.2. Informarea populației de etnie romă cu privire la: - tipurile de asistență medicală și spectrul general al serviciilor la care au dreptul persoanele asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală; - prevenirea bolilor transmisibile prin imunizare; - prevenirea fumatului, consumului abuziv de alcool și consumului ilicit de droguri; - prestarea serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor	Anual, 2016-2020	Ministerul Sănătății, Biroul Relații Interetnice	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: Acțiuni de comunicare, informare și educare au fost realizate de către Centrele de Sănătate Prietenoase Tinerilor (CSPT), acestea se axează pe sporirea gradului de informare a populației în domeniul promovării sănătății, prevenirii bolilor și reducerea factorilor de risc pentru sănătate, evitând orice tip de discriminare: de gen, etnie, religie, etc. În cadrul CSPT se implementează standardele de calitate a serviciilor de sănătate prietenoase tinerilor, în mod special standardul 6 - toate persoanele tinere au acces egal la servicii de sănătate. Există proceduri juridice și normative clare de asigurare a accesului echitabil al tinerilor la servicii de sănătate indiferent de sex, vîrstă, etnie, vulnerabilitate etc. Astfel, toate CSPT au precondiții pentru a oferi servicii și acestui grup etnic. În anul 2019, peste 150 de tineri de etnie romă au beneficiat de serviciile consultative ale CSPT. Pe parcursul anului 2019, în cadrul CSPT Soroca a fost organizat în repetat un program special pentru tinerii romi, realizat în 7 sesiuni cu 65 de participanți cu vîrstă cuprinsă între 10-24 ani, cu	Număr 150 de tineri de etnie romă au beneficiat de serviciile consultative ale CSPT

				tematicile: <i>Efectele alcoolului, tutunului, drogurilor asupra organismului adolescenților, Modul sănătos de viață; Prevenirea transmiterii infecției HIV/Sida; Trăiesc fără Violență!; Planificarea familiei; Comportamente riscante-prevenirea sarcinii nedorite, metode de contracepție; Importanta imunoprofilaxiei.</i> Primăria mun. Chișinău- au fost desfășurate 12 activități de informare; 160 de persoane cuprinse în activitățile de informare. Mun. Bălți: în conformitate cu Normele de aplicare a Programului unic al asigurărilor obligatorii de asistență medicală, în instituțiile medicale este asigurat accesul echitabil populației, inclusiv al romilor, la serviciile medicale. Toți pacienți de etnie romă primesc de la medicii specialiști recomandări pentru tratament, respectarea regimului alimentar și igienic. Medicii de Familie au desfășurat circa 300 de convorbiri cu persoanele de etnie romă despre metodele păstrării sănătății și modul sănătos de viață. <i>Rl Călărași-</i> organizate- 50 prelegeri de educație pentru sănătate în s. Schinoasa, com. Țibirica, Parcani, com. Reciula, s. Ursari și com. Pirjolteni, localități populate de romi. <i>Rl Dondușeni</i> - Centrul de sănătate Dondușeni, Sudarca, Țaul a organizat 4 întruniri. <i>Rl Fălești</i> - 1 campanie de informare organizată 15 copii romi au fost implicați în activitățile de informare, educare și comunicare în scopul ridicării nivelului de cunoaștere a atitudinilor și a practicilor ce țin de propria lor sănătate și dezvoltarea <i>Rl Rîșcani</i> - 1027 de persoane de etnie romă sunt înregistrate la medicul de familie <i>Rl Sîngerei-</i> întruniri organizate – 15 la care romii au participat de rînd cu toată populația	
--	--	--	--	---	--

	3.1.3. Fortificarea capacităților personalului medical în domeniul prevenirii și combaterii discriminării față de populația de etnie romă și asigurarea confidențialității în procesul de consiliere și mediere	Anual, 2016-2020	Ministerul Sănătății, Institutul de Instruire Continuă	<i>Primăria mun. Chișinău</i> -1120 de lucrători medicali instruiți. <i>Mun. Bălți</i> : instruiți 67 medici de familie și 201 asistente a medicului de familie.	Număr de cursuri de instruire și de lucrători medicali instruiți-67 medici de familie și 201 asistente a medicului de familie.
	3.1.4. Organizarea campaniilor de informare cu accent pe vaccinarea copiilor, prevenirea bolilor infecțioase, dependența de droguri, asistența medicală primară etc. în localitățile unde locuiesc etnici romi	Anual, 2016-2020	Ministerul Sănătății	Pe parcursul anului 2019, au fost desfășurate la nivel național un șir de acțiuni de comunicare, informare, distribuire a materialelor informaționale, privind promovarea sănătății și profilaxia bolilor. În perioada 24-30 aprilie 2019 a derulat Săptămâna Europeană a Imunizărilor, la 31 mai 2019 a fost organizată Ziua Mondială fără Tutun cu genericul „Tutunul și sănătatea plămânilor”. Au fost elaborate și distribuite materiale informaționale (pliante, postere). În comunități au fost organizate (flash-mob, concursuri, etc.); au fost derulate spoturi la ecrane LED și la posturi TV naționale și locale privind promovarea modului sănătos de viață și profilaxia bolilor, prima campanie la nivel național în nutriție „Redu sarea în mâncare”(septembrie – noiembrie 2019). Un milion 250 de mii de moldoveni sau 46,6% din populația țării au aflat câtă sare pot consuma pe zi, ca să fie sănătoși. <i>Primăria mun. Chișinău</i> - 160 persoane au beneficiat de servicii; 26 copii vaccinați; 134 persoane supuse controlului profilactic, 18 tineri romi au devenit beneficiari ai serviciilor în cadrul Centrelor de Sănătate Prietenos Tinerilor. Organizate campanii de informare desfășurate de mediatorul comunitar și specialiștii Direcției Asistență Socială și Protecția -au fost informate 130 de persoane de etnie romă din teritoriu.Au efectuat:scrining – 105 ,radiografia cutiei toracice – 20 de persoane,testul Mantoux – 7copii, 3 persoane de etnie romă au beneficiat de suport privind spitalizarea,3 persoane au beneficiat de foi de sanatoriu balneo-sanitoriale la Centrul de reabilitare ”Speranța” Sergheevca (Ucraina), Ceadâr-Lunga, 23 persoane de etnie romă înregistrate la Direcția Ocupare a	Număr de campanii și întruniri organizate

				Forței de Muncă au beneficiat de poliță de asigurare medicală gratuită. <i>Rl Călărași</i>- organizate lecții de informare, cu accent pe imunizare, prevenirea maladiilor infecțioase , în timpul vaccinării copiilor romi., au fost efectuate 376 vaccinări în satele Parcani, Schinoasa și Ursari, în vederea îmbunătățirii stării de sănătate în rîndurile romilor au inclus:Screening al glandei mamare –„monitorizarea femeilor de vârstă fertilă”;Screening al patologiei pulmonare forma social vulnerabila, școlarizarea pacienților cu DZ și monitorizarea lor cu eliberarea glucometrelor, lansetelor si testelor,asigurarea accesului populației rome la servicii medicale calitative și eliberarea medicamentelor compensate și cazuri epizodice. Eliberarea fișelor balneo - sanatoriale -3.Alimentarea copiilor până la un an cu amestecuri adaptate. <i>Rl Dondușeni</i>-campanii de informare și întruniri sunt organizate de Centrul de sănătate Dondușeni, Sudarca, Țaul în fiecare lună. <i>Rl Sîngerei</i>– 4companii cu informarea a 35 de persoane.	
--	--	--	--	---	--

IV. LOCUINȚE ȘI DEZVOLTAREA COMUNITARĂ

OBIECTIVUL GENERAL 4. ASIGURAREA CONDIȚIILOR DECENTE DE LOCUIT PENTRU PERSOANELE DE ETNIE ROMĂ ȘI SPORIREA CALITĂȚII VIEȚII ACESTORA

4.1.Îmbunătățirea nivelului de trai în rîndurile romilor	4.1.1. Legalizarea și documentarea terenurilor și caselor aflate în proprietatea etnicilor romi, inclusiv prin modificarea cadrului normativ existent	Anual, 2016-2020	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Mun. Bălți: În perioada de raportare nu au fost depuse cereri pentru acordarea a consultației privind perfectarea documentelor juridice referitor la bunurile imobile, care sînt în posesia sau în utilizarea populației de etnie romă din mun. Bălți.	
4.2.Ameliorarea condițiilor de locuit pentru persoanele de etnie romă, în special în	4.2.1. Identificarea unor terenuri noi pentru construcția caselor de locuit și implementarea unor planurilor cadastrale noi, cu	Anual, 2016-2020	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Mun. Bălți: În perioada de raportare nu au fost depuse cereri de includere în listă a familiilor nou-formate, pentru primirea loturilor de teren, pentru construcția caselor individuale de locuit pe teritoriul mun. Bălți.	

localitățile intens populate de romi	asigurarea infrastructurii tehnice și sociale în zonele urbane și rurale unde locuiesc etnicii romi				
	4.2.2. Implementarea proiectelor și programelor de construcție a caselor sociale pentru etnicii romi din familiile defavorizate	2019-2020	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Mun. Bălți: Proiectele și programele de construcție a caselor sociale pentru etnicii romi nu au fost inițiate sau elaborate: nu au fost depuse cereri de către etnicii romi.	Număr de proiecte /programe
	4.2.4. Realizarea unui studiu cu privire la condițiile de trai ale etnicilor romi din zonele rurale și urbane	Tr. IV, 2018	Biroul Relații Interetnice, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Economiei	Mun. Bălți: Studiul condițiilor de locuit ale romilor și inventarierea caselor nelocuite sunt în curs de elaborare.	Studiu publicat
	4.2.5. Identificarea posibilităților de acordare a ajutoarelor materiale romilor din familiile social vulnerabile pentru reabilitarea/reparația caselor de locuit, conform legislației în vigoare	2018-2020	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Ministerul Economiei și Infrastructurii Urmare a accidentului tehnic în formă de prăbușire parțială a unui tronson pe toată verticala construcției al blocului locativ 02 din or. Otaci, str. Prieteniei, nr. 153, au fost elaborate și aprobate două Hotărâri de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor financiare și anume, Hotărârea Guvernului nr. 367/2019 și Hotărârea Guvernului nr. 407/2019. Ca urmare, 70 de familii, preponderent de origine romă au fost despăgubite pentru valoarea locuințelor distruse și a pieirii bunurilor materiale necesare pentru trai. Rl Briceni -În baza evaluării condițiilor de locuit pentru persoanele de etnie romă în cadrul Comisiei raionale de selectare a beneficiarilor de locuințe sociale, prin Decizia Consiliului raional Briceni a fost acordat apartament social cu trei odăi, familiei de etnie romă, cu mulți copii.	Număr de decizii pozitive în raport cu numărul cererilor parvenite

V. PARTICIPAREA ROMILOR ÎN PROCESE DECIZIONALE ȘI COMBATAREA DISCRIMINĂRII

OBIECTIVUL GENERAL 5. ÎMBUNĂTĂȚIREA PARTICIPĂRII ROMILOR ȘI REDUCEREA DISCRIMINĂRII					
5.1. Promovarea și susținerea participării romilor în procesul de luare a deciziilor la nivel local și central	5.1.1. Promovarea nediscriminatorie a romilor în organele administrației publice centrale și locale	Anual, 2016-2020	Autoritățile administrației publice centrale	Ministerul Afacerilor Interne: Procesul de angajare în cadrul subdiviziunilor structurale ale MAI se realizează în conformitate cu Regulamentul cu privire la ocuparea funcțiilor publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 460/2017, care se aplică în mod egal tuturor candidaților la angajare fără discriminare pe bază de gen sau apartenență etnică. Din analiza efectuată, pe parcursul anului 2019, nu au fost angajate persoane de etnie romă în funcții polițienești, precum și nu au fost depuse cereri de angajare în cadrul subdiviziunilor structurale ale MAI. <i>Rl Cahul-</i> În anul 2019 în câmpul muncii au fost încadrați romi în instituțiile publice din localitate, după cum urmează: Număr de cereri noi de angajare: 0 persoane, numărul romilor deja angajați: 7 persoane, numărul romilor neangajați: 50 persoane. <i>Rl Dondușeni-</i> Număr de cereri de angajare în raport cu numărul romilor angajați – 0	Număr de cereri de angajare în raport cu numărul romilor angajați
	5.1.4. Orientarea și consilierea tinerilor romi (absolvenți ai învățământului secundar și superior) pentru efectuarea stagiilor practice în cadrul instituțiilor publice	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice, autoritățile administrației publice centrale	Ministerul Afacerilor Interne: Pe parcursul perioadei de raportare, de către absolvenții de etnie romă nu au fost depuse cereri pentru efectuarea stagiilor practice în cadrul subdiviziunilor MAI. Rl Cahul- În anul 2019 tineri romi nu au depus cereri pentru efectuarea stagiilor practice cît în cadrul instituțiilor publice din c. Zîrnești, atît în cadrul Consiliului Raional Cahul.	Număr de tineri de etnie romă care au efectuat practica în cadrul instituțiilor publice
	5.1.8. Promovarea serviciului de mediator comunitar pentru comunitățile de romi prin continuarea procesului de angajare a	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	Agenția Relații Interetnice Recunoscând rolul și valoarea adăugată a activității serviciului mediatorului comunitar pentru comunitățile romilor, autoritățile depune eforturi pentru asigurarea funcționalității acestuia, și anume pentru suplinirea numărului redus de mediatori comunitari. Pentru a redresa situația afectată de tendința negativă de	47 de mediatori comunitari angajați în 44 de comunități

	mediatorilor comunitari în cele 47 de comunități identificate			descreștere a numărului acestora, din lipsa finanțării, s-a decis modificarea cadrului legal corespunzător, fiind adoptată HG nr. 425/2018, ce stabilește finanțarea mediatorilor comunitari din bugetul de stat și nu din contul alocațiilor aprobate în bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul I, fapt, ce ar putea impulsiona procesul de angajare a acestora la nivel local. Astfel, în Legea bugetului de Stat pentru anul 2019 au fost incluși 2,2 mln lei cu destinație specială pentru angajarea și salarizarea a 48 mediatori comunitari în 44 de localități. Suma respectivă a fost stabilită reieșind din costul anual necesar pentru întreținerea unui mediator comunitar (46,6 mii lei), precum și din numărul de localități beneficiare de mediatori comunitari (48 localități). ARI a preluat competența de elaborarea propunerilor privind numărul mediatorilor comunitari pe autorități publice locale și calcularea sumei mijloacelor financiare necesare pentru asigurarea exercitării activității acestora. Cu suportul GIZ-ului ARI a elaborat și prezentat Ministerului Finanțelor <i>estimarea cheltuielilor bugetare întru asigurarea activității mediatorului comunitar, necesare pentru elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2020-2022</i>. Suma totală a cheltuielilor anuale pentru asigurarea activității mediatorilor comunitari în Republica Moldova calculată (total pentru 54 de mediatori comunitari – numărul mediatorilor comunitari a fost lărgit conform necesităților identificate) a constituit 3904,3 mii lei. ARI menține actualmente un dialog intens cu autoritățile publice locale în vederea dezvoltării în continuare a serviciului de mediator comunitar, reieșind din necesitățile locale. La data de 26 martie 2019, în incinta ARI s-a desfășurat un atelier de lucru pentru contabilii din cadrul administrației publice locale în cadrul cărora activează mediatorul comunitar. Evenimentul a fost organizat de Agenție în parteneriat cu Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari din Republica Moldova și Proiectul GIZ „Consilierea Guvernului Republicii Moldova”. În cadrul atelierului au fost discutate subiecte despre situația curentă în domeniul salarizării muncii mediatorului comunitar și estimarea cheltuielilor bugetare pentru asigurarea activității acestora. De	cu populație de romi
--	---	--	--	---	----------------------

				asemenea, a fost prezentat un Raport cu privire la estimarea cheltuielilor bugetare elaborat în cadrul Proiectului GIZ „Consilierea Guvernului Republicii Moldova”. Suficientă atenție se acordă dezvoltării competențelor mediatorilor comunitari, prin organizarea de ateliere de lucru, seminare și consultări. La data de 2 iulie 2019 s-a desfășurat un Atelier de lucru pentru mediatorii comunitari organizat de ARI în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari din Republica Moldova cu suportul proiectului GIZ „Consilierea Guvernului Republicii Moldova în politici economice” implementat din numele Guvernului Germaniei și cofinanțat de către Agenția de Cooperare și Dezvoltare a Elveției (SDC). În cadrul evenimentului au fost examinate, în mod prioritar, chestiunile legate de prezentarea aspectelor de bază ale Legii 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj; promovarea la nivel de stat a măsurilor de ocupare a forței de muncă și aspectele de colaborare cu mediatorii comunitari; respectarea legislației în domeniul muncii; oportunitățile de încadrare în câmpul muncii a populației de etnie romă în Republica Moldova etc. Cu participarea ministerelor de resort a fost elaborat Ghidul mediatorilor comunitari. Pe parcursul anului 2019 au activat 33 de mediatorii comunitari. Ministerul Afacerilor Interne: În vederea eficientizării și coordonării activității comune de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției au fost încheiate 17 Acorduri de parteneriat și colaborare cu mediatorul comunitar al cetățenilor moldoveni de etnie romă. Mun. Bălți: Serviciul mediatorului comunitar a fost creat și activează în mun. Bălți din 21.07.2014; scopul serviciului – asigurarea accesului persoanelor din categoriile social vulnerabile de etnie romă din mun. Bălți la serviciile medicale, educative, sociale, angajare în câmpul muncii pentru. În perioada de raportare mediatorul	
--	--	--	--	--	--

				comunitar a participat la diverse ateliere și seminare de instruire, forumuri, focus-grupuri: 21.03.2019 – Atelier de lucru ”Consultarea actorilor relevanți în vederea elaborării ghidului privind activitatea mediatorului comunitar”; 23.05.2019, 14.06.2019 – Întâlnire de lucru pentru mediatorii comunitari, organizat de AO Rețeaua femeilor și fetelor rome ”MOLDSOLIDARITATE”; 02.07.2019 – Atelier de lucru în domeniul legislației muncii și ocuparea forței de muncă pentru mediatorii comunitari; 11.07.2019 – Masa rotundă ”Cum pot comunitățile locale contracara discriminarea și alte tipuri de intoleranță”; 4.07.2019 – Instruirea mediatorului comunitari despre prevederile Legii 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. RI Cahul-În cadrul primăriei c. Zîrnești este angajat 1 mediator comunitar. Pentru anul 2019 din bugetul local au fost alocate 25800 lei pentru funcția acestuia. RI Dondușeni -1 mediator comunitar este angajat și activează	
	5.1.9. Monitorizarea și procesarea cazurilor de discriminare și abuz din partea polițiștilor	Anual, 2016-2020	Ministerul Afacerilor Interne	Ministerul Afacerilor Interne: Pe parcursul anului 2019, nu au fost înregistrate cazuri de nerespectare a standardelor internaționale privind drepturile omului, eliminarea abuzului, relelor tratamente și discriminării față de cetățeni de etnie romă. Mun. Bălți: 1. Au fost înregistrate 2 cazuri ale discriminării etnice a romilor în instituțiile medicale. Întru rezolvarea primului conflict a fost depusă cererea pe numele directorului Spitalului Clinic Bălți care a fost examinată în termenii stabilite de lege. În cadrul examinării a acestui caz, comitetul de bioetică a atras atenție colectivului medical, și în special al personalului medical vizat în petiție, privind codul de conduită a lucrătorului medical. În urma examinării celui de-al doilea caz al discriminării etnice în instituția medicală a fost demis din funcție un medic. La Inspectoratul de poliție Bălți plîngeri pe faptul discriminării	Studiu elaborat conform Metodologiei de colectare a datelor statistice (numărul condamnaților, tipul sancțiunilor aplicate)

				romilor nu au parvenit. 2. În instituțiile de învățământ din subordinea Direcției Învățământ, Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți au fost organizate 8 instruiți cu participarea 39 cadre didactice (educatorii și profesorii) cu privire la toleranța interetnică, interculturală și eliminarea prejudecăților. <i>Rl Rîșcani</i>-Conform informațiilor de la mediator comunitar nu au fost înregistrate cazuri de discriminare a romilor.	
	5.1.10. Organizarea campaniilor de informare a comunităților române privind drepturile prevăzute de legislația în vigoare	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	<i>Mun. Bălți</i>: Direcția Educație a organizat: 33 de campanii; 4 ședințe de informare; 10 discuții. Inspectoratul de poliție Bălți a desfășurat: 18 activități de instruire, 1 ședință de lucru. Direcția Ocupare a Forței de Muncă Bălți a organizat 27 de seminare; 5 campanii de informare și sensibilizare. Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei-2 campanii	Număr de campanii organizate

	5.1.11. Instruirea judecătorilor, procurorilor și avocaților privind prevederile legislației antidiscriminare și practica judiciară în domeniul nediscriminării pe criteriul etnic	Tr. II, 2019	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și oficiile sale teritoriale	Având ca obiectiv protecția împotriva discriminării, prin asigurarea capacităților organelor de urmărire penală și procurorilor de a aplica eficient legislația penală, în conformitate cu prevederile art.531 alin.(4) din Codul de procedură penală, prin Ordinul Procurorului General nr.28/11 din 01.08.2019, au fost aprobate instrucțiunile metodologice „Ghid privind investigarea și judecarea infracțiunilor motivate de ură”. Instrucțiunile au fost aduse la cunoștința procurorilor pentru aplicare în activitate conform competențelor. Pe parcursul a 9 luni ale anului 2019 au fost desfășurate instruirii pentru procurori cu următoarele tematici:Aplicarea legislației penale și contravenționale în domeniul infracțiunilor motivate de prejudecăți, dispreț sau ură, 15 procurori instruiți; Nediscriminare și egalitate – 17 procurori instruiți; Standarde universale de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului – 15 procurori instruiți; Introducere în art.5 din Convenția Europeană privind Drepturile Omului - dreptul la libertate și securitate – 3 procurori instruiți.	Număr de persoane instruite
	5.1.13. Informarea comunităților rome despre necesitatea și beneficiile documentării cu acte de identitate (campanii de informare, distribuirea materialelor informative, spoturi TV, postere, anunțuri în ziarele locale)	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	Agenția Servicii Publice, în calitate de autoritate competentă, asigură eliberarea actelor de identitate tuturor cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de apartenența lor etnică și rasială și în acest sens întreprinde toate acțiunile necesare pentru optimizarea proceselor de eliberare a actelor de identitate și de evidență a populației. Astfel, în vederea executării acestei acțiuni, serviciile eliberare a actelor de identitate ale Agenției Servicii Publice, în raza de competență a cărora domiciliază preponderent populație de etnie romă (<i>Soroca, Rîșcani, Orhei, Ocnița, Otaci, etc.</i>), în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale, organizează periodic campanii de informare a acestora despre obligativitatea deținerii actelor de identitate, înlesnirile acordate și avantajele de ordin social-economic de care pot beneficia ulterior. În <i>mun. Bălți</i> a fost organizată 1 campanie de informare despre necesitatea și beneficiile documentării cu acte de identitate	Campanii organizate în localitățile de romi (inclusiv în limba romani)

				<i>Rl Dondușeni-</i> în localitățile compact populate de romi au fost organizate 2 campanii de informare. <i>Rl Briceni-</i> toate persoanele de etnie romă dispun de buletine de identitate și alte documente confirmative (certificat de naștere, certificat de divorț, etc).	
	5.1.14. Înregistrarea copiilor romi și eliberarea actelor de stare civilă persoanelor de etnie romă	Anual, 2016-2020	Serviciul Stare Civilă și oficiile lui teritoriale	<i>Agenția Servicii Publice</i> În majoritatea cazurilor impedimentele la obținerea actelor de identitate cu care se confruntă persoanele de etnie romă (pe motivul imposibilității identificării, lipsei documentelor de stare civilă etc.) sunt generate de nerespectarea prevederilor art. 22, alin. (5) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, care obligă părinții să declare la organul de stare civilă nașterea copilului în termen de 3 luni din ziua nașterii. Ca urmare a amendamentelor operate la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 (<i>Hotărârea Guvernului nr. 872/2017, în vigoare din 3 noiembrie 2017</i>) au fost extinse categoriile de persoane care sunt în drept să depună declarația pe propria răspundere pentru identificarea persoanelor care nu au fost identificate sau identificarea anterioară a cărora nu poate fi probată (<i>nu au acte de identitate și nici rude de gradul I-III care să le identifice</i>). Astfel, identificarea persoanelor se efectuează în temeiul declarațiilor pe propria răspundere, depuse concomitent de către trei persoane terțe, cetățeni ai Republicii Moldova care cunosc cu certitudine identitatea persoanei. Această normă a simplificat considerabil procesul de stabilire a identității și de obținere a actelor de identitate, inclusiv pentru persoanele de etnie romă. <i>Mun. Bălți:</i> documente eliberate – 14, buletinul de identitate – 6 persoane; forma-Nr. 9 – 2 persoane; certificatul de naștere – 3 persoane; certificat de deces – 3 persoane. <i>Rl Dondușeni-</i> copil rom înregistrat-0 <i>Rl Fălești-</i> Grație întreprinderii măsurilor suplimentare pentru documentarea copiilor romi de vârstă preșcolară și școlară pentru 3 copii au fost perfectate certificatele de naștere; 1 adolescent a	Rata anuală de înregistrare și documentare a nou-născuților romi a atins 90%, număr de copii romi de vârstă preșcolară și școlară documentați crescut cu 15% anual, număr de persoane de etnie romă cu acte de stare civilă crescut cu 15% anual

				perfectat buletinul de identitate.	
5.2.Promovarea diversității culturale a romilor	5.2.1. Implementarea programelor/proiectelor pentru implicarea romilor în viața culturală la nivel local și central	Anual, 2016-2020	Ministerul Culturii, Biroul Relații Interetnice	În vederea promovării diversității culturale MECC a susținut financiar desfășurarea proiectului cultural LA LA Play Voices (proiect de incluziune socială), în cadrul căruia au participat copii de etnie romă. Comunitățile de romi participă activ la diverse activități culturale. Cu suportul Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, ansambluri de etnie romă au participat în cadrul a mai multor festivaluri, dar și în cadrul evenimentelor importante de nivel național: 8 ianuarie, 2019 - Festival național al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă organizat în colaborare cu Secția Cultură Călărași. Au participat ansambluri folclorice, cete de colindători, artiști instrumentiști din țară. iunie, 2019 - Expoziție-târg a meșterilor populari „Pasărea din suflet”, organizată în colaborare cu Direcția Cultură a mun. Bălți. Au participat meșteri populari de diverse genuri. 15 mai, 2019 - Festivalul-concurs național „Bate Doba, Lăutare. Ediția a II-a a evenimentului s-a desfășurat în s. Sadaclia, r-nul Basarabeasca, organizat în colaborare cu Consiliul raional Basarabeasca și primăria s. Sadaclia. Au participat interpreți (dobari) de toate vârstele din țară. august, 2019 - Festival Regional al orchestrelor de muzică populară „Victor Postolachi”, organizat în colaborare cu Secția Cultură Soroca. Au participat orchestre de muzică populară din zona de nord a țării. În cadrul Sărbătorii Naționale – Ziua Independenței se organizează târgul meșterilor (diverse genuri) organizat de Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial. <i>Orchestra de fanfară cu titlul Model „Băștinașii” (romi) din s. Vălcineț au participat la mai multe evenimente culturale în raionul Călărași: Festivalul Etniilor; Ziua Independenței; Sărbătoarea Portului Popular; Ziua roadei, Sărbătoarea covorului. În cadrul acestor evenimente a participat și Meșterul popular de</i>	Număr de proiecte implementate, bugete ale proiectelor implementate

			<i>etnie romă – Gheorghe Drumea</i> (cioplitor în lemn). Copiii de etnie romă, elevi ai Gimnaziului din Edineț participă cu regularitate la evenimentele culturale organizate de Secția Cultură: Festivalul Etniilor, Sărbătoarea Națională Limba Noastră cea Română, Festivalul portului popular, Ziua Internațională a Copiilor. Grupul de lăutari de etnie romă s. Zîrnești, r. Cahul, au participat în cadrul Festivalului - Concurs „Mărțișor”; Festival – Concurs „Duminica Floriilor”; Ziua profesională a bibliotecarilor; Festivalul „La vatra horelor bucurinene”; Ziua națională a portului popular; Ziua Independenței. În cadrul acestor evenimente din raionul Cahul a participat și meșterul popular de etnie romă Ecaterina Stânga (confeccionare a cămășilor tradiționale). Ziua Internațională a copiilor în cadrul evenimentelor culturale desfășurate a avut loc Master-class „Tehnica și arta fotografiei”, care au reușit să cunoască elementele de bază ale acestei arte, S-au organizat sesiuni foto cu copii romi în costume tradiționale, de asemenea au fost desemnați cu cadouri; Tot în cadrul acestor evenimente s-a organizat o excursie la Expoziția pictorului Gheorghe Lisițî, membru al Uniunii Pictorilor din Moldova dedicată romilor. Președintele Asociației Romilor „Șatro” a luat parte la deschiderea expoziției personale a membrului Uniunii Pictorilor din Moldova - Gheorghe Lisițî; Asociația Romilor „Șatro”, din mun. Bălți au participat la Parada în cinstea Hramului orașului Bălți. (20 pers. romi). Agenția Relații Interetnice ARI colaborează cu 7 organizații etnoculturale ale romilor cu statut republican, susținând activitățile lor statutare, diverse proiecte implementate de ei. ARI susține și încurajează participarea romilor în programele și proiectele legate de îmbunătățirea și monitorizarea situației social-culturale a romilor și a integrării lor în societate, organizează diferite mese rotunde, traininguri, acțiuni de promovare a valorilor culturale și limbii romani, precum și facilitează desfășurarea întâlnirilor societății	
--	--	--	--	--

				civile roma cu conducerea de vîrf a Republicii Moldova și reprezentanții APC. <i>Primăria mun. Chișinău</i> -A fost elaborat Planul de acțiuni al Comisiei municipale pentru coordonarea activității organizațiilor etnoculturale cu statut local pentru anul 2019 aprobat de Primarul General interimar al municipiului Chișinău; A.O. Asociației etnoculturale „SINTI” au fost repartizate mijloace financiare pentru realizarea acțiunilor culturale prevăzute în Planul de acțiuni culturale al asociației. <i>Mun. Bălți</i> au fost prevăzute alocațiile bugetare pentru finanțarea proiectelor culturale ale organizațiilor etnoculturale. <i>Rl Nisporeni-1</i> proiect implementat în cadrul sărbătoririi Zilei Internaționale a Romilor.	
	5.2.2. Implicarea romilor la festivaluri, expoziții, concursuri de artă și alte evenimente culturale organizate la nivel local și central	Anual, 2016-2020	Ministerul Culturii, Biroul Relații Interetnice	Populația de etnie romă participă activ în cadrul evenimentelor culturale, sportive organizate de Direcțiile Raionale și Municipale de Învățământ la nivel local și raional, printre care menționăm activități dedicate Zilei Internaționale a Romilor, Ziua orașului/satului, Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor, Festivalul etniilor, Ziua bunicuței, Feerie de iarnă, târguri, concursuri de desene, concursuri de promovare a educației ecologice, educației rutiere, educației pentru societate, educației pentru sănătate, expoziții, festivaluri, excursii etc. <i>rl Călărași</i> 4 elevi de etnie romă au participat la Campionatul RM de Sambo, seniori 2019, un elev de etnie romă a fost premiat la Campionatul RM de Judo, seniori 2019, iar la Campionatul european și mondial de Sambo, seniori 2019 au participat 3 elevi de etnie romă. Elevul de clasa a VII-a din rl Leova este campion la lupte libere, iar la nivel internațional de nenumărate ori este premiant de gr. II și III la lupte libere. În gimnaziul „Ștefan cel Mare”, satul Mihalovca din raionul Cimișlia învață copii de diferite etnii (moldoveni, ruși, bulgari, romi, găgăuzi, ucraineni). În acest an la inițiativa profesoarei de limbă rusă copii au fost implicați în realizarea proiectului de amenajare a teritoriului gimnaziului. Elevii de diferite etnii au plantat câte o clumbă cu flori, fiecare floare reprezentând o	Număr de activități desfășurate cu participarea romilor

				anumită etnie. Copiii de etnie romă au plantat mai multe flori de culoare roșie, explicând că această culoare este preferată de romi. Pe parcursul verii ei au avut grijă de clumbe cu flori. În această instituție se desfășoară anual și concursul „CE, UNDE, CÂND” la care participă activ eleva de etnie romă din clasa IX-A. <i>rl Briceni</i> au fost desfășurate 10 activități culturale cu participarea copiilor și părinților în cadrul centrului comunitar Briceni (287.1 mii lei) <i>rl Edineț</i> romii participă în toate activitățile organizate la nivel local și cel regional: Festivalul etniilor; festivalul de creație a copiilor; Expoziția „ Toamna de aur”, „Copilărie fericită” – concursul desenelor pe asfalt ; Festivalul și expoziția „Tradiții și obiceiuri de iarnă „ etc. <i>rl Călărași</i> 17 copii de etnie romă au participat la 6 concursuri de desene și eseuri; 40 de copii - Festivalul etniilor, activități dedicate Zilei Europei, Zilei Internaționale a Copilului 1 iunie cu participarea elevilor din toate instituțiile raionului, inclusiv a copiilor de etnie romă. <i>rl Anenii Noi</i> elevii sunt implicați în 18 activități sportive, extrașcolare și extracurriculare: <i>Campionatul de fotbal, Toamna de aur, Boboceii din clasa a V-a, Feerie de iarnă, Ziua bunicuței</i> etc. <i>rl Drochia</i> au fost realizate peste 50 de activități desfășurate cu participarea romilor: festivalul raional <i>De Ispas la Nicoren</i>”, festivalul raional „Hristos a Înviat”, expoziția „Toamna de aur”; expoziția <i>Atelierul lui Moș Crăciun</i>”, festivalul <i>”Gerar-2019”</i>, <i>Toamna de Aur, Balul bobocilor, Starturi vesele</i> etc. <i>Primăria mun. Chișinău</i> -Asociațiile obștești etnoculturale rome au participat cu program cultural în cadrul Festivalului etniilor – 2019; au fost desfășurate mai multe activități în care au participat copii de etnie romă: festival al etniilor, 2 concursuri de desen „Holocaust: istorie și lecții de viață” cu participarea a 106 elevi; concurs sectorial, municipal, internațional de muzică cu participarea a 20 elevi romi; 3 lunare, 2 decade, 2 campanii referitor la asigurarea protecției vieții și sănătății elevilor, promovarea modului sănătos de viață, asigurarea calității vieții, prevenirea discriminării și violenței, propagarea cunoștințelor	
--	--	--	--	--	--

				juridice, siguranța la trafic și internet cu participarea a 116 elevi romi. Rl Soroca-biblioteca de carte românească Basarabia din Soroca a organizat cursuri adăugătoare cu copii romi pentru însușirea programei școlare în parteneriat cu voluntarul de la Corpul Păcii Bailey Hollingiwzitzn (ianuarie – mai 2019). De asemenea, Biblioteca Publică pentru copii "Steliana Grama" în ianuarie 2018 – decembrie 2019 a realizat proiectul "Învățăm tableta cu copii romi". Filiala nr. 1 a Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu" a realizat un șir de evenimente: <i>Ora literară "Vorba bună ne adună" (15 aprilie), Lecturi literare cu grupuri de romi "Vreau să-mi citești" (1-7 aprilie), Matineu "Tradiția frumoasă a romilor" (7 aprilie), Discuții despre drepturile copiilor (20 noiembrie)</i>. Filiala nr. 2 a Bibliotecii Municipale "Mihail Sadoveanu" la data de 8 aprilie a organizat o discuție „Cum să utilizăm calculatorul și să ne cunoaștem viitorul”. Mapa tematică „Romii” s-a desfășurat pe parcursul anului. Biblioteca publică Bădiceni a realizat proiectul "Educația Mediatică" cu participarea copiilor romi, de asemenea, a fost desfășurată o activitate literar-muzicală "Cântă strună de chitară". <i>Mun. Bălți:</i> în perioada de raportare au fost organizate și desfășurate 16 activități cu participarea romilor, inclusiv acțiunile dedicate Zilei Internaționale a Romilor, Hramului sf. Nicolae – Ziua orașului Bălți, Zilei Internaționale a Ocrotirii Copiilor, Festivalului etniilor "Unitate prin diversitate", ed. a XIX-a, etc. <i>A fost implementat 1 proiect pentru implicarea romilor în viața culturală la nivel local.</i> <i>Au fost coordonate și realizate 5 acțiuni întreprinse de către organizațiile internaționale și organizațiile neguvernamentale în domeniul educație.</i> La fel în scopul informării populației despre acțiunile organizate pentru/de comunitatea romă, despre cultură, obiceiurile, viața romilor din mun.Bălți au fost elaborate și prezentate 4 informații. Rl Orhei- desfășurate un șir de activități culturale în cadrul bibliotecilor publice din raion: Serviciul Modern de Bibliotecă „Instruirea romilor în utilizarea IT”, “Fierar iscusit”, „Internet	
--	--	--	--	---	--

				club”, „Cinemateca de vineri”; Expoziție de Publicații „Din Istoria romilor Orheieni”;Panou informativ „Romii din Republica Moldova-cine sînt”. Rl Cahul-festivaluri – 5, concursuri – 2, expoziții – 5. Rl Călărași- Organizarea Festivalului etniilor cu participarea populației romilor cu aptitudini în domeniu.Promovarea copiilor romi în concerte, expoziții, concursuri organizate în Școala de Arte - 14 copii;Organizarea manifestărilor culturale (mese rotunde – 2 convorbiri, reviste literare 1, cu participarea reprezentanților de etnie romă;Participarea copiilor de etnie rromă în cadrul Taberei de vară ”Lectură și agrement” – 3 copii; Utilizatori activi ai Mediateca în cadrul bibliotecii raionale ”Gr.Vieru”. <i>Rl Dondușeni -2 activități</i> <i>Rl Făleşti</i>-5 copii romi au paricipat la festivaluri, expoziții, concursuri de artă și alte evenimente culturale <i>Rl Nisporeni</i>activități desvășurate cu participarea romilor – 2 <i>Rl Florești</i> -activități desfășurate cu participarea romilor excursii-entru 20 copii (bugetul raional – 2000 lei) <i>Rl Hîncești</i>-Biblioteca raională Î.P S. Antonie Plămădeală a organizat următoarele activități: Incluziunea persoanelor de etnie romă în cadrul serviciului „CODE LAB calculatorul pentru toti”; Aplicații educaționale la tabletă „Tabletel- ghidusel-romi înțelepți”; Expoziție de carte „Incluziunea etniilor rome în societate”; Discuția cărții scriitorului Zaharia Stancu ”Șatra,, organizată cu prilejul Zilei internaționale a romilor. <i>Rl Căușeni</i>-11 activități la nivel local cu implicarea celor 26 clevi din instituțiile școlare și 12 copii din instituțiile preșcolare	
--	--	--	--	---	--

	5.2.6. Înregistrarea și susținerea formațiilor artistice ale romilor	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	<i>Rl Cahul-</i> Formație artistică -1, în componența ansamblurilor folclorice, instrumentale, vocale din raion care participă activ la manifestațiile cultural-artistice locale și raionale sunt artiști amatori de etnie romă.	Număr de formații înregistrate
	5.2.7. Organizarea și desfășurarea evenimentelor culturale consacrate Zilei Internaționale a Romilor	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	<i>Agencia Relații Interetnice:</i> Cu prilejul Zilei Internaționale a Romilor, Agenția Relații Interetnice în parteneriat cu Coaliția Vocea Romilor a organizat, tradițional, o serie de acțiuni de promovare a valorilor culturale și limbii romani, dar și de evocare a multiplelor probleme din viața romilor pe dimensiunile integrării sociale. În anul 2019 arealul de sărbătorire a Zilei Internaționale a Romilor s-a extins și la nivel local. La data de 7 aprilie 2019, în orașul Soroca a avut loc un concert festiv în cadrul căruia a fost prezentat un vast program de muzică și dansuri romani. La 6 aprilie, în orașul Călărași s-a desfășurat un concert organizat de Primăria Călărași și Asociația națională a mediatorilor comunitari din Republica Moldova, în parteneriat cu Agenția. La fel, la data de 8 aprilie, în Chișinău Agenția Relații Interetnice a inaugurat o expoziție de reproducții a pictorului și cercetătorului în domeniul culturii și istoriei romani Nicolai Bessonov (1962-2017) la inițiativa Coaliției Vocea Romilor și Asociației etnografice a romilor. La vernisarea expoziției au participat reprezentanți ai instituțiilor publice centrale, corpului diplomatic acreditat la Chișinău și instituțiilor internaționale, precum și membrii organizațiilor etnoculturale ale minorităților naționale. În conformitate cu practica obișnuită în cadrul sărbătoririi anuale a Zilei Internaționale a Romilor, ARI oferă finanțare (30-45 mii lei, anual) pentru evenimentele aferente, organizate în strânsă cooperare cu asociațiile de romi. <i>Primăria mun. Chișinău</i> a contribuit financiar la realizarea acțiunilor consacrate Zilei Internaționale a Romilor organizate de Asociația obștească etnoculturală „SINTI” din mun. Chișinău.	Număr de evenimente organizate

				<i>Mun. Bălți:</i> Zilei Internaționale a romilor în Sala de lectură a Bibliotecii Municipale s-a desfășurat <i>Medallionul Muzical „Если б крылья были у меня”</i>. Au participat 18 romi de diferite vârste care au făcut cunoștință cu personajele romi din literatură universală pe baza romanului „Țiganul” de Radu Rozetti; «Очарованный странник» N.Leskov, „Țigăncuța din ietac” de M. Eliade; au ascultat aria „Habanera” din opera „Carmen” de G. Bizet. <i>Rl Dondușeni</i>-Cu prilejul Zilei Internaționale a Romilor Secția Cultură a desfășurat 2 evenimente.	
5.2.8. Elaborarea și promovarea de programe speciale care să asigure și să sporească vizibilitatea și reflectarea vieții comunității romilor în format audio, video și scris	Anual, 2016-2020	Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, Biroul Relații Interetnice	Consiliul Audiovizualului Ca urmare a bilanțul concursului de selectare a proiectelor de programe audiovizuale realizat prin deciziile 23/156 din 11 septembrie 2018 și nr. 24/158 din 28 septembrie 2018, Consiliul Audiovizualului a alocat din Fondul de susținere a radiodifuzorilor suma 100 000 lei - Fundației „Roma Awareness”, fondatoarea poslului dc radio „Romano Patrîn FM”, pentru proiectul emisiunii „<i>Na dara</i>”, care a fost realizat în limbile romani și româna (31 ore 26 min.). Tematica: <i>Discriminarea. xenofobia, homofobia, stereotipurile etnice, rasismul, tensiunile interetnice si seereea: scuze perfecte dc a limitu drepturi si libertăți.</i> IP Compania ”Teleradio-Moldova”-, „Petalô Romano” este unicul proiect în limba romani cu prezență constantă în grila de emisie a TV Moldova – I. Proiectul ”Petalô Romano“ apare lunar (in 1.romani cu traducere titrată în 1.română) cu un volum de 30 min. fiecare ediție. Pe parcursul anului 2019 echipa ”Petalô Romane” a realizat 11 ediții cu un volum total de 330 min. de emisie originală și 330 min. în reluare. Rl Cahul- Programe televizate -2, Programe audio – 1.	Număr de programe TV și audio difuzate, precum și de articole publicate	
5.2.9. Realizarea unor filme sau reportaje tematice care să reflecte	Anual, 2016-2020	Biroul Relații Interetnice	Spectrul de probleme abordate în cadrul edițiilor a proiectului „Petalô Romano” este foarte variat, cum ar fi. Implementarea Planului de acțiuni pentru susținerea populației de	Reportaje și filme documentar	

	viața și dificultățile cu care se confruntă comunitățile rome în Moldova, precum și istoria romilor		etnie romă din Republica Moldova pe anii 2016—2020 (în edițiile din martie, mai, iulie, decembrie); Incluziunea romilor în viața politică a țării (reportaje despre traininguri și instruiți deșfășurate pentru participarea romilor în alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 și cele locale din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019). În ediția din mai a fost realizat un reportaj despre proiectul „Pas cu pas găsim soluții pentru romii din Moldova”, care are drept obiectiv colaborarea cu autoritățile publice locale pentru a identifica instrumente de soluționare a problemelor cu care se confruntă romii; Avantajele și problemele în activitatea mediatorilor comunitari (în toate edițiile); Viața comunităților rome: provocări și soluții (în edițiile din ianuarie, iulie, septembrie, noiembrie, decembrie); Păstrarea și promovarea culturii rome (în edițiile din martie, aprilie, mai, septembrie, noiembrie, decembrie); Promovarea egalității și integrării romilor în societate (în toate edițiile); Promovarea tinerilor și participarea lor în diverse proiecte (în edițiile din aprilie, iulie, noiembrie, decembrie); Victimele Holocaustului printre romi (în ediția din ianuarie și cea din august (dedicată Zilei Europene de comemorare a memoriei victimelor Holocaustului de etnie romă); Promovarea drepturilor femeii rome (în ediția din mai, iulie, noiembrie). Reflectarea activității Platformei Femeilor Rome “Romni” în parteneriat cu UN Women. Unul dintre subiectele constante în emisiunile “Petale Romano” a fost activitatea mediatorului comunitar. În acest scop echipa de creație a prezentat situația din raioanele Basarabeasca, Cărpineni (Hâncești), Bursuc (Nisporeni), Edineț, Soroca. Postul de radio public Radio Moldova continuă realizarea cu periodicitate săptămânală a emisiunii pentru populația de etnie romă „Glasos Romano” ce reflectă istoria și viața romilor în Republica Moldova, prin valorificarea culturii lor și promovează integrarea populației de etnie romă în viața publică. Printre temele	e realizate și difuzate la televiziunea publică
--	--	--	---	--

				abordate în emisiunea "Glasos Romano" în anul 2019 este de menționat: Relațiile familiale, rolul și responsabilitatea părinților în creșterea și educarea copiilor; Păstrarea limbii, culturii, tradițiilor și istoriei ale romilor; Accesul romilor la educație și serviciile de sănătate calitative; Angajarea romilor în câmpul muncii - locuri vancante; Comemorarea Holocaustului romilor; Romii și religia; Politicele sociale orientate spre îmbunătățirea situației populației de etnie romă din Republica Moldova.	
	5.2.10. Monitorizarea periodică a radiodifuzorilor și elaborarea rapoartelor privind timpul/spațiul de emisie alocat comunității rome	2017, 2019	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Prin scrisoarea nr. 317 din 10 aprilie 2019, în temeiul art. 75 alin (4) lit. h) și i), Consiliul Audiovizualului, a solicitat tuturor furnizorilor de servicii media completarea Declarației pe propria răspundere cu privire la prestarea serviciului media audiovizual. Declarația conține rubrica care reflectă timpul/spațiul de emisie alocat comunității rome de către furnizorul de servicii media. Furnizorul de servicii media au depus aceste declarații, iar urmare a analizei acestora Consiliul Audiovizual a constatat că în perioada 01.01.2018-10.04.2019, din cei 57 de furnizori de servicii media de televiziune care activează pe teritoriul Republicii Moldova, 21 au alocat timp și spațiu de emisie comunității rome și au indicat emisiunile, data și durata acestora. În ceea ce privește furnizorii de servicii media de radiodifuziune sonoră, din cei 55 care își desfășoară activitatea, doar 5 au alocat timp și spațiu de emisie comunității rome. În total, 21 de furnizorii de servicii media de televiziune au alocat aproximativ 27 de ore de emisie dedicate comunității rome, iar furnizorii de servicii media de radiodifuziune doar 25 de minute.	Număr de monitorizări efectuate
	5.2.11. Acordarea de asistență și suport în consolidarea capacităților jurnaliștilor privind reflectarea	Anual, 2016-2020	Agencia Relații Interetnice	IP Compania "Teleradio-Moldova, stimulează participarea angajaților săi, inclusiv a reprezentanților minorităților naționale, la diverse traininguri și conferințe la Centrul de instruire din cadrul institutiei, dar și la cele organizate în țară și peste hotare de alte organizații în vederea consolidării capacităților acestora.	Număr de jurnaliști instruiți și de articole publicate

	echidistantă și obiectivă a informațiilor din comunitatea romă		Astfel, participantă la diverse cursuri de instruire, care țin de drepturile minorităților naționale, reflectarea corectă în mass-media a relațiilor interetnice este și Elena Sârbu, autoarea emisiunii "Petale Romano". În februarie 2019 Elena a participat la Festivalul de Artă și cultură a Romilor din întreaga lume care s-a desfășurat la Berlin, iar la revenire a realizat un reportaj amplu despre acest eveniment. Pe parcursul anului 2019, Consiliul Audiovizualului a desfășurat, cu suportul Consiliului Europei, 3 seminare naționale cu genericul „Reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019 de către furnizorii de servicii media audiovizuale”, pentru jurnaliștii și editorii de la posturile de radio și televiziune din Republica Moldova. Primul seminar național a avut loc la Chișinău, pe data de 29 ianuarie 2019, al doilea seminar și-a desfășurat lucrările la Comrat în data de 30 ianuarie, cel de-al treilea seminar la Bălți - 31 ianuarie 2019. Seminarele au fost organizate în contextul alegerilor parlamentare și a referendumului republican din 24 februarie 2019 și au avut drept scop asigurarea reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniei electorale, asigurarea eliminării tuturor formelor de discriminare pe considerente de rasă, sex, religie, xenofobie, promovarea libertății de exprimare și a pluralismului politic în serviciile de televiziune și radiodifuziune ale furnizorilor de servicii media audiovizuale din țară. În perioada 27-28 iunie 2019 au fost organizate în parteneriat cu Misiunea OSCE din Republica instruire pentru jurnaliștii pentru a îmbunătăți reflectarea diversității minorităților naționale din Republica Moldova. În cadru întrunirii Agenția Relații Interetnice a prezentat discursul cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminării în special al minorităților etnice din RM, totodată au fost prezentate rezultatele unei monitorizări recente cu privire la discursul de ură și stereotipurile legate de minoritățile naționale în mass-media din Republica Moldova. Participanții la atelier au revizuit standardele internaționale și locale, precum și bunele	
--	--	--	---	--

				practici de contracarare a acestor provocări. Atelierul s-a încheiat cu elaborarea unui set de recomandări pentru mass-media cu privire la cele mai bune practici în facilitarea dialogului intercultural în societățile multietnice.	
VI. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNI					
OBIECTIVUL GENERAL 6. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROCESULUI DE IMPLEMENTARE A PLANULUI DE ACȚIUNI PRIVIND SUSTINEREA POPULAȚIEI DE ETNIE ROMĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA PENTRU ANII 2016-2020					
6.1. Asigurarea transparenței și evaluarea proceselor de implementare a prezentului Plan de acțiuni	6.1.1. Informarea autorităților administrației publice centrale și locale privind implementarea prezentului Plan de acțiuni	Tr. II, 2016	Agencia Relatii Interetnice	Agencia Relatii Interetnice: Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt permanent informate privind implementarea prezentului Plan de acțiuni.	Autoritățile administrației publice centrale și locale (de nivelurile I și II) informate despre Planul de acțiuni

	6.1.3. Evaluarea anuală a gradului de implementare a prezentului Plan de acțiuni	Anual, 2016-2020	Agenția Relații Interetnice	Raportul pentru anul 2018 privind implementarea Planului de acțiuni a fost elaborat de către Agenția Relații Interetnice și prezentat Guvernului Republicii Moldova în termenele stabilite pîna la data de 10 februarie 2019. În scopul stabilirii mecanismului inter-ministerial de coordonare și monitorizare a implementării Planului de acțiuni pentru romi Agenția Relații Interetnice a creat un <i>Grup de lucru inter-ministerial</i>, care pe parcursul anului 2019 și-a continuat activitatea în convocări periodice. Grupul este format din reprezentanții instituțiilor guvernamentale și societății civile. Funcția de bază a Grupului de lucru (pe lîngă responsabilitățile fiecărei autorități care face parte din grup) constă în coordonarea, monitorizarea și asigurarea abordării sinergice în implementarea acțiunilor din Plan. Totodată, în vederea prioritizării și planificării asistenței externe pentru activitățile legate de romii din Republica Moldova, ARI a propus extinderea formatului existent al Grupului de lucru și includerea în componența acestuia partenerilor de dezvoltare, care oferă suport populației de etnie romă din Moldova. Astfel, pentru prima dată la ședința Grupului de lucru din 4 octombrie 2019 au participat și reprezentanții partenerilor de dezvoltare (GIZ, OSCE, UE, ONU, SDC, SIDA, ADA etc.). La ședință s-au prezentat informații succinte referitor la rezultatele, prioritățile și măsurile sustenabile necesare pentru executarea integrală a acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni.	Raport de evaluare elaborat și recomandări înaintate
	6.1.4. Publicarea Raportului anual de evaluare a implementării a prezentului Plan de acțiuni	Anual, 2016-2020	Agenția Relații Interetnice	Rapoartele anuale pentru anii 2018 și 2019 respectiv sunt plasate pe site-ul instituției www.bri.gov.md	Raport publicat pe pagina web a Agenției Relații Interetnice

